Fransız Başvekili Noel münasebetile radyoda bir nutuk söyledi

AKŞAM

Dün iki İsveç ve iki ingiliz vapuru battı

Sene 22 — No. 7607 — Fiatî her yerde 5 kuruş | PAZARTESİ 25 Kânunuevvel 1939 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Amerika Papalıkla birlikte sulh teşebbüsünde bulunacak

B. Roosevelt bunun için Papalık nezdine bir mümessil gönderiyor

Papa, Noel münasebetile söylediği nutukta alâkadar hükûmetleri sulh şartlarını tasrihe davet etti

Vaşington mahafiline göre ilkbahara kadar durdurulmazsa harp bütün Avrupa kıtasını altüst edecek

Vaşington 24 — Amerika Cümhurreisi B. Roosevelt Papalık nezdine yarı resmî bir mümessil göndermeğe karar vermiştir. Bu mümessil Amerika çelik sendikası reisi B. Myron Taylordur. Reisicümhur bu hususta ki kararını Nevyork başpiskoposuna gönderdiği bir mektupta bildirmiştir.

Amerika ile Papalık arasındaki münasebetler 1878 senesindenberi kesilmiştir. Şimdi yeniden siyasî münasebet tesis edilmemekle beraber bugünkü şerait içinde yarı resmî bir mümessil gönderilmesine büyük ehemmiyet verilmektedir.

Nevyork 24 — Nevyork Timesin haber verdiğine göre, Taylorun Papalık nezdine yarı resmî mümessil olarak tayini Vaşingtonda, Roosevelt'in sulh lehinde yeni bir teşebbüs yapacağına delil sayılmaktadır. Bu gazete, Vaşingtondaki diplomatlardan pek çoğunun, ilkbahara kadar harbi durdurmak imkânı bulunmazsa, harp âfetinin bütün Avrupa kıtasını altüst edeceği mütalâasında bulunduklarını kaydediyor.

Muharip memleketler, bir sulh konferansı akdetmek hususunda samimî arzu besliyorlarsa, B. Taylorun tayinini sevinçle karşılamaları iktiza edeceği de ilâve olunmaktadır.

Filhakika, Roosevelt ile Taylor arasındaki mesai birliği ve bu iki büyük şefin gayreti, muharipleri,

Amerikanın Papalık nezdine göndereceği Myron Taylor

harbe nihayet vermek fikrine yaklaştıracak mahiyeti haiz olmak bakımından, diğer şeflerin hepsinin faaliyetinden çok daha müessirdir.

Papanın nutku

Vatikan 24 (A.A.) — Papa Romada bulunan kardinallerin ve kilise erkânının Noel tebriklerini kabul etmiştir.

Papa bu münasebetle söylediği bir nutukta Avrupa harbinden ve bu harbin içtimaî ve iktisadî sahadaki melhuz tesirlerinden bahsederek bilhassa harbe mâni olmak için papalığın semeresiz kalan teşebbüslerini hatırlatmış ve alâkadar hükûmetleri bütün milletler için şerefli bir sulh yapmak hususundaki şartlarını tasrihe davet eylemiştir.

Papa, Amerika Reisicümhuru B. Roosevelt'in şahsî mümessil olarak Tayloru Vatikana tayin ettiğini Kardinallere bildirmiş ve sulh eserine bir hizmet olan bu hareketinden dolayı B. Roosevelt teşekkür etmiştir.

B. Rooseveltin üç mektubu

Vaşington 24 (A.A.) — Reisicümhur B. Roosevelt biri Amerika protestan kilisesi reisine, diğeri Amerika başhahamına ve üçüncüsü de Papa'ya olmak üzere Noel arifesinde üç mektup göndermiştir.

Reisicümhur münasip bir zamanda dünyaya devamlı bir sulhün temellerini temin etmek üzere bu üç büyük dinin bütün manevî kuvvetlerini birleştirmelerini rica eylemektedir.

B. Gaydanın bir makalesi

Paris 24 — Virgino Gayda, yarı resmî Giornale d'İtalia gazetesinde İtalyanın 914 de neden Almanya ve

(Devamı 10 uncu sahifede)

Son dakika

Papa 12 nci Pie'nin devamlı sulh şartları

Papa, devamlı ve şerefli bir sulh için muhariplere beş şart ileri sürdü

Paris 25 — Papa dün Noel münasebetile kardinallere hitaben irad ettiği mühim nutukta beynelmilel hukuka v Finlândiyaya vaki olan tecavüzü şiddetle tenkid ettikten sonra devamlı ve şerefli bir sulh akdi için şu beş şartı ileri sürmüştür:

1 — Büyük küçük, kuvvetli zayıf bütün milletlere hayat ve mevcudiyet haklarının tanınması. 2 — Milletlerin silâhlanma yükünden kurtarılması. Terkiteslihat yalnız maddî değil, manevî de olmak lâzımdır, 3 — Tecavüzlere karşı koyacak. devamlı ve esaslı bir garanti sisteminin ihdası, 4 — Hakka ve muahedelere riayet ettirecek ve bugünkü kargaşalığa nihayet verecek müesseseler teşkili, 5 — Devletlerin ve millî ekalliyetlerin haklı ve meşru taleblerinin tedkik ve isafı.

Gamelin "galip geleceğiz,, diyor

Paris 25 — Müttefikin orduları başkumadanı general Gamelin, ordulara bir emri yevmisinde Noel yortuları münasebetile en hararetli temennilerini bitirdikten ve harp cephesinde bugüne kadar başarılan işlerin zaferi bir zıman olduğunu kaydettikten sonra: «Düşmanın kuvveti ne olursa olsun ona karşı koyacağız ve galip geleceğiz» diyor.

Finler, Sovyet ricatının hezimet şeklini aldığını söylüyorlar

Sovyet tebliği mühim hiç bir hadise olmadığını kaydetmektedir

Helsinki 24 (A.A.) — Şiddetli kar fırtınaları, Finlândiyanın şimal steplerinden karma karışık bir halde ricat etmekte olan Sovyet kıtaatının hezimetini büsbütün vahimleştirmektedir. Fırtınalar, her türlü vesait ve iaşe maddelerinden mahrum olan bu kıtaatın şark hududu tarikile kendilerine lüzumlu mevadı almaları imkânını ortadan kaldırmaktadır. Finlândiyalılar, Finlândiya - Norveç hududundan çekilerek şimal buz Okyanusuna yüz kilometre mesafede kâin Kojenjervi kasabasına vasıl olan Sovyet kıtaatını takip etmektedirler.

Aglajarvi meydan muharebesi

Helsinki 24 (A.A.) — Finlândiya resmî tebliği:

(Devamı 10 uncu sahifede)

Dikkatler:

Seyyar satıcı seyyar gerek!

Sıraşıra manifatura, yahud gıda maddesi dükkânları... Bunların önünde ayni mahiyette mal satan seyyar satıcılar... Sokak ortasında koca işportaları kurmuşlar; bağır bağır bağırıyorlar; hem geçenlere mani oluyor, hem de vergisini ödemiş, kirasını vermiş tüccara engel oluyorlar.

İsmi üstünde: «Seyyar satıcı»... Seyyar gerek...

Bu gezgincilere katiyen mani olmamalı; çünkü birçok naçar vatandaşlar geçimlerini böylelikle temin ediyorlar; fakat gezginci hususiyetinde kalmalarını kati şekilde temin etmeli.

Fransız Başvekili Noel münasebetile radyoda bir nutuk söyledi

"Kuvvetliyiz, zafer için, vatanın selâmeti için harbediyoruz, muvaffak olacağız,,

Paris 24 — Başvekil B. Daladier Noel münasebetile radyoda Fransız milletine hitap eden bir nutuk söylemiştir. Başvekil bu nutkunda ezcümle demiştir ki:

«Fransızlar, bu Noel akşamında sizleri düşünüyorum. Kalblerinize hitap ediyorum. Büyük bir mücadeleye giriştik. Kuvvetliyiz, zafer için, vatanın selâmeti için harbediyoruz. Bütün kudretimizle bunu temin edeceğimize emin bulunuyoruz.

Bu gayeyi elde etmeğe çalışırken gözönünde tuttuğumuz şey askerlerimizin kanını boş yere akıtmamaktır. Bugüne kadar zayiatımız pek azdır. Bununla beraber harp birçok felâketlere sebep olmuştur. Babaları için ağlıyan çocuklar, oğulları için göz yaşı döken babalar, kardeşlerini düşünen hemşireler var. Fakat Fransa

(Devamı 10 uncu sahifede)

Belçikanın tedbirleri

Balıkçı gemilerinden birçoğuna top ve mitralyöz kondu

Brüksel 24 (A.A.) — Belçika balıkçı gemilerinden bir çoğuna hafif toplar ve tayyare dafiî mitralyözler konulmuştur. Bu teslihat, serserî maynleri tahrib etmeğe, bu gemilerin balıkçı kayıklarına refakat etmesine ve kara sularında Belçikanın hukukuna riayet edilmesine medar olacaktır.

İzmirde tütün satışları

İzmir 24 (A.A.) — Gazetelere nazaran tütün satışları yekûnü 17 milyon kiloyu bulmuştur. Satışlar, piyasanın ilk günlerdeki kadar hararetli olmamakla beraber kesilmeden devam etmektedir.

Fransanın bir cemilesi

B. Numan Menemencioğlu ve heyet erkânı operada Reisicümhur locasından bir temsil seyrettiler

Paris 24 (A.A.) — Bir kaç günden beri Pariste bulunan Türkiye Hariciye Vekâleti umumî kâtibi, büyük elçi Numan Menemencioğlu riyasetindeki Türk heyeti, dün akşam Paris operasında, Devlet reisi tarafından bir cemile olmak üzere emrine tahsis olunan Riyaseticümhur locasında, Samson ve Dalila temsilinde hazır bulunmuştur.

Noel ağaçları:

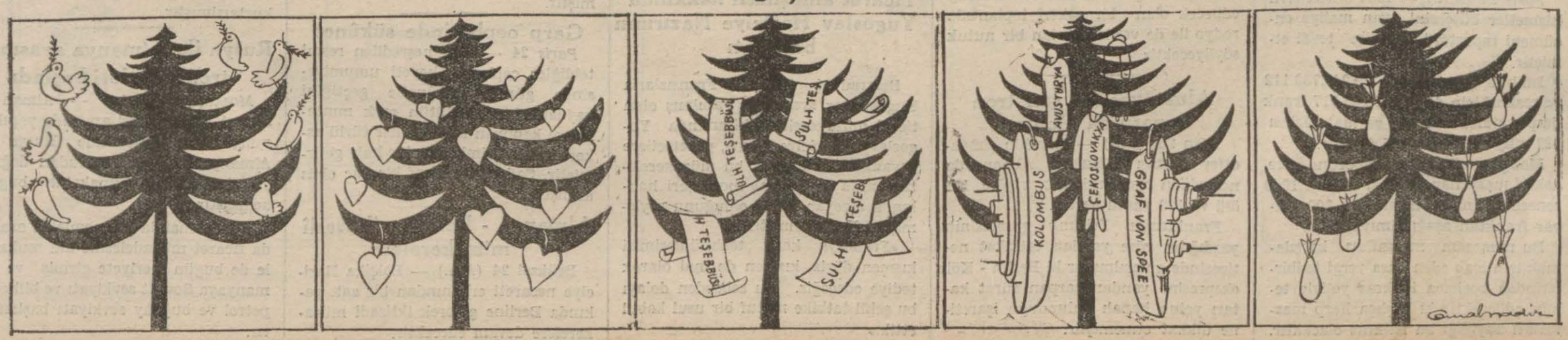

Londrada!... | Paristе!... | Romada!... | Berlinde!... | Helsinkide

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Ticaret Vekili dün akşam Ankaraya gitti

Vekil spekülâsyon hareketlerine karşı alınan kararların tatbikatına aid hazırlıklarda bulunacak

Varılan neticeler: İthalâtçılara akreditif kolaylıkların gösterilmesi ve ithalâtın mürakabesi, kaput bezi, kösele, mamul deri, çuval gümrük resimlerinin indirilmesi piyasada kuvvetli kontrol

Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu, dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir. Ticaret Vekili, hareketinden evvel bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Bir haftadanberi İstanbulda meşgul olduğum işler hakkında gazeteler, her gün parça parça malûmat vererek efkârıumumiyeyi muntazaman haberdar ettiler. Günün mevzuları arasına giren bu işler etrafında gösterdikleri alâkadan ve yaptıkları hizmetten dolayı gazetelerimize teşekkür ederim.

Gayri tabiî fiat yükseltme ve spekülâsyon hareketlerine karşı aldığım kararların tatbikatına ait hazırlıkları yapmak üzere arkadaşlarımdan bazısını bir iki gün için burada bırakarak Ankaraya dönüyorum. Bu münasebetle vardığım neticeleri, efkârıumumiyeye tekrar arzetmeği faydalı görüyorum.

Pamuklu mensucat

İlk spekülâsyon hareketlerini, pamuklu üzerinde gördük. Ancak bir taraftan yerli fabrikaların devam eden, istihsalleri, diğer taraftan gümrüklerde bulunan Alman, İtalyan, Japon menşeli mallar, normal talebin çok üstünde bir miktar teşkil ettiği için fiat yükseltmeğe hiçbir makul sebep yoktu. Bu vaziyet karşısında aldığımız kararlar şunlar olmuştur:

(Devamı 10 uncu sahifede)

İngilizler Şimal denizinde açıklarda mayn tarlaları vücude getirecekler

Belçika da sahilleri tarassud ve müdafaa için tedbirler alıyor

Londra 24 (A.A.) — Dün akşam neşredilen bir resmî tebliğde, Şimal denizinde sefer eden gemileri daha iyi korumak ve Almanların İngiliz sahilleri açığına mayn dökmelerine mukabele teşkil etmek üzere, amiralik dairesinin, İngiltere ve İskoçya şark sahilleri açığında, mayn tarlaları vücuda getirmeğe karar verdiği bildirilmektedir. Başkaca ilân yapılmaksızın üç mıntakaya mayn döküleceklerdir ve ticaret vapurları, bu mıntakalara girdikleri takdirde her türlü hasar ve tehlikeden kendileri mes'ul olacaklardır.

Tebliğde, Almanyanın Şimal denizinde Britanya sahilleri açığına ve kara suları haricine ihbarsız olarak, miknatıslı maynler döktüğü hatırlatılmaktadır.

Brüksel 24 (A.A.) — Belçika, 67 kilometre uzunluğundaki sahili tarassut ve müdafaa için, mevcut müteaddid bataryalardan başka bir deniz tarassut kolu teşkil etmiştir. Bu kol, 20 kadar tayfası bulunan sabih maynleri tahribe mahsus mitralyöz ve hafif toplarla mücehhez klavuz gemilerinden müteşekkildir.

Mogol - Mançuko hududu

Sovyet - Japon delegeleri müzakereye başladılar

Moskova 24 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Molotof ile Japon elçisi Togo arasında hasıl olan itilâf mucibince son ihtilâfın vukua geldiği mıntakada Mogol halk Cümhuriyeti ve Mançuko hududunu tesbit etmek üzere teşkil edilmiş olan muhtelit Sovyet - Mogol ve Japon - Mançu komisyonu 7 ilkkânunda mesaisine başlamıştır. Celse Sovyet hükûmeti murahhası binbaşı Bagdanof tarafından açılmıştır.

Mutat selâm ve salâhiyet teatisinden sonra komisyon yapılacak işlerde takib edilecek sıra meselesini müzakere etmiştir.

Fransanın 1940 bütçesi

Paris 24 (A.A.) — 1940 senesi sivil hizmetler bütçesini âyan maliye encümeni raportörü meclise tevdi etmiştir.

Bu bütçe varidat için 79.246.783.112 ve masraf için de 78.919.268.917 frank derpiş etmektedir ki varidat fazlası 327 milyon 514 bin 195 fanktır.

Maliye encümeninin raporuna göre, askerî masraflar da ithal edilirse 1940 senesinin umumî masrafları 300 milyar franktan aşağı olmıyacaktır.

Bu muazzam masrafları karşılamak için icab eden para vergi tedbirlerinden başkaca istikraz yoliyle temin edilecektir ki başlıca harp masrafları kaynağı bu istikraz olacaktır.

Isviçrede seferberlik masrafı

Hükûmet 250 milyon franklık tahsisat istiyor

Bern 24 (A.A.) — Dolaşan bir şayiaya göre federal meclis memleketin seferberlik masraflarını karşılamak üzere mebusan meclisinden 250 milyon franklık tahsisat istemeğe karar vermiştir. Millî İsviçre bankasının ecnebi paralarının kıymetten düşmesi üzerine İsviçre için hasıl olan tehlikeli vaziyeti nazarı itibara alarak bu talebe muhalefet ettiği ilâve olunmaktadır.

Alman başkumandanı radyoda bir nutuk söyliyecek

Berlin 24 (A.A.) — Şimdi garp cephesinde bulunmakta olan Alman orduları başkumandanı general Von Brauchistch Noel münasebetile tertip edilecek olan bir askerî toplantıda radyo ile de verilecek olan bir nutuk söyliyecektir.

Almanyadaki son tren kazasında ölenler

Bern 24 (A.A.) — Genthin şimendifer kazası hakkında Almanyada neşredilen resmî rakamlara göre, 132 ölü ve 109 yaralı vardır.

Frankfurter Zeitung gazetesinin yazdığına göre yapılan tetkikat neticesinde anlaşılmıştır ki Berlin - Köln ekspresine yandan çarpan sürat katarı yolun kapalı bulunduğu işaretine dikkat etmemiştir.

Maarif Vekili Antebe gitti

Diyarbakırda açılan ilkmektebe İnönü adı verildi

Diyarbakır 24 — Maarif Vekili B. Hasan - Âli Yücel yanında vali, maarif müdürü olduğu halde şehrimizdeki bütün mektepleri teftiş etmiş, talebelerle görüşmüş, sarfedilen mesai hakkında alâkadarlardan izahat almış, eski eserlerin bulunduğu mahalleri ziyaret etmiştir.

Vekil öğleden sonra yeni yapılan ilkokulun açılma töreninde hazır bulunmuş, ve şu sözleri söyliyerek kurdeleyi kesmiştir:

«Bu okulu kurmakta emek çekenlere, bilhassa Diyarbakır valisine şahsen şükranlarımı arzederim. Bu mektebin adını Milli Şefimizin adlarile, İnönü ile tevsim etmeyi muvafık gördük. Çok temenni ederim ki burada okuyan memleket çocukları da Milli Şefimiz gibi memleketseven yetişsin.»

Binanın her tarafı gezildikten sonra misafirlere pasta ve çay ikram edilmiştir. Vekil bu çay esnasında öğretmenlerle dil inkılâbı ve çalışmaları üzerinde uzun konuşmalar yapmıştır.

B. Hasan - Âli Yücel bu sabah Gaziantebe hareket etmiştir.

Polonyaya mal gönderenleri davet

Ankara 24 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden: Polonyaya mal sevketmiş olup ta son vaziyetler dolayısile, alacakları henüz Polonya kliring müessesesince Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına havale edilmemiş olan ihracatçılarımızın ve bu memleketten sair suretlerle ticarî mahiyette alacakları olanların müsbit vesikalarile en geç 15/1/1940 tarihine kadar Ticaret Vekâletine müracaatları tebliğ olunur.

Antakyada ışık söndürme denemesi yapıldı

Antakya 24 (A.A.) — Bu gece 28 dakika süren ışık söndürmesi tam bir muvaffakıyetle neticelenmiştir. İşaret üzerine iki dakikada bütün ışıklar sönmüş, şehir karanlık içinde kalmıştır. Valimizin riyasetindeki heyet şehri dolaşarak denemeyi kontrol etmiş halk ve ekipler vazifelerini mükemmelen yapmıştır.

Yürükalide parçalanmış bir sandal bulundu

Büyükadada Yörükali plâjı önünde bir sandal parçalanmış olarak bulunmuştur. Sandalın sahibi kim olduğu ve bir kaza eseri olup olmadığı zabıtaca araştırılmaktadır.

Havagazından zehirlenerek öldü

Beşiktaşta Valideçeşmesinde oturan Ali Osman ile kızı Halime, patlıyan havagazı borusundan sızan gazlar ile zehirlenmişlerdir. Halime ölmüş Ali baygın bir halde hastahaneye kaldırılmıştır.

Bîtaraf mıntaka

Bir Amerika âyanı buna muarız bulunuyor

Vaşington 24 (A.A.) — Nebraska mustakil senatörü Narris, Panamerikan konferansında derpiş edilen Panama beyannamesinin takviyesi münasebetile demiştir ki: «Dahilinde hiç bir muharebe cereyan etmiyecek olan 300 millik bir sahil mıntakasını keyfî surette tesbit etmek, sahip olmadığımız kazaî bir selâhiyete ve taleb edemiyeceğimiz bir hakka tesahuba kalkmak olur.»

Narris, Amerika bitaraflık kanunu tadilâtına dair cereyan eden müzakereler esnasında Rooseveltin idaresine şiddetle müzahir olmuştur.

Fransa - Yugoslavya

Ticaret anlaşması hakkında Yugoslav Hariciye Nazırının beyanatı

Belgrad 24 (A.A.) — Fransızlarla Yugoslavlar arasında yapılmış olan ticarî müzakerelerin hitamında Yugoslavya Hariciye Nazırı, gazetecilere beyanatta bulunarak bu müzakerelerin emtia ve tediyat meseleleri hakkında cereyan etmiş olduğunu söylemiştir. Nazır demiştir ki:

«Fransaya karşı teahhüdlerimizi kısmen döviz, kısmen de mal olarak tediye edeceğiz. Bu sebebden dolayı bu şekil tatbike matuf bir usul kabul ettik.»

Finlândiyaya yardım

Fransız gazeteleri biran evvel harekete geçilmesini istiyorlar

Paris 24 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Finlândiyalıların muzaffer ane mukabil taarruzları, bütün Fransız matbuatı tarafından takdirle karşılanmaktadır. Bu sabahki gazeteler, başlıca mevzu olarak, kahraman Finlândiyaya yardım hususunda Fransa tarafından verilen ve B. Daladier tarafından mecliste ilân olunan karar etrafında mütalâalar yürütüyorlar.

Jour gazetesi, Fransız - İngiliz kararının, bolşevik taarruzunu, gereği gibi takbih eden bütün devletler üzerinde çok büyük bir tesir yapması icap ettiğini söylemekte ve şöyle demektedir:

«Bu karar, Milletler cemiyetine dahil devletleri, hareketlerini taahhütlerine uydurmağa teşvik etmelidir. Kahraman Finlândiya milleti hakkında izhardan geri durmadıkları sempatiyi, fiil yardımda bulunmak suretile ifade etmelidirler. B. Daladier tarafından söylenen nutkun Birleşik Amerikada yaptığı akis, müsbet bir alâmettir. Zira, Amerika, Finlândiyaya verilecek krediyi müzakere edecektir.»

Leon Blum, Populaire gazetesinde yazdığı makalede, Finlândiyanın yardımsız bırakılmayacağı mütalâasını ileri sürmekte ve şöyle söylemektedir: «Zira, Finlândiya, eski bir mesele ittiba ile başkalarının yardımına intizaren kendi başının çaresine kendisi bakıyor. Mütecavize, şiddetli bir mukabele gösteriyor. Ve bu mukabelenin enerjisi ve tesiri, bütün tahminleri altüst etmiştir.»

Leon Blum, dört hafta harpten sonra, Kızılordunun, Finlândiya ordusuna karşı, kayde değer hiçbir sevkulceyş üstünlük göstermediğini tebarüz ettirdikten sonra şöyle devam ediyor:

«Sovyet ordusu, ilerlediği noktadan geri çekiliyor. İnsan ve malzemece zayiat pek çoktur. Fakat Finlândiyanın, yardım görmiyecek olursa, ilânihaye dayanabileceğini ve muzaffer olacağını hiç kimse ümid edemez. Finlândiyanın tayyareye, topa, tanka ve mühimmata ihtiyacı vardır. İşte, Cenevre hükümleri çerçevesi dahilinde yapılacak yardımın mahiyeti bu olmalıdır. Hissiyattan ve ianeden ibaret yardımlar, incitebilir ve âdeta gülünç olur.»

Leon Blum, realist bir görüşle makalesine devam ederek, asker ve malzeme göndermek, ödünç para veya kredi sayesinde satın alman malzemeyi sevketmek suretile yapılacak yardımların, Skandinav memleketleri tarafından, az çok açıktan açığa gösterilecek hüsnüniyete bağlı olduğunu söylemektedir.

Almanyanın vaziyeti

Paris 24 — Alman gazeteleri, Şimal memleketleri vasıtasile Finlândiyaya silâh ve mühimmat sevkedilirse Almanyanın vaziyeti yeniden tedkik etmeğe mecbur kalacağını bildirmektedirler. İsveçte buna ihtimal verilmiyor. Çünkü Sovyet hükûmeti Finlândiya ile haliharpte olmadığını açıkça söylemiştir. Şu halde bitaraflığı ihlâl etmeden Finlândiyaya silâh, mühimmat, hattâ gönüllü gitmesine müsaade edebilir.

Almanlar bir Estonya vapurunu tevkif ettiler

Tallin 24 (A.A.) — Bir Alman harp gemisi, Baltık denizinde Narssare adındaki bir Estonya vapurunda araştırmalar yapmıştır. Alman harp gemisi, Goteborgdan İngiltereye gitmekte olan bu vapuru beraberine alarak bir Alman limanına götürmüştür.

Töytonya klübünde araştırma

Cemiyetler kanununa muvafık hareket edilip edilmediği kontrol edildi

İstanbul Emniyet Direktörlüğü, bazı cemiyet merkezlerinde, cemiyetler kanununa uygun bir surette çalışılıp çalışılmadığını kontrola başlamıştır. Bu cümleden olarak Beyoğlundaki Alman Töytonya klübünde bir araştırma yapılmıştır. Bu hususta, Emniyet direktörü şu izahatı vermiştir:

«Yapılan araştırma, cemiyetler kanununun vilâyete verdiği mutad murakabe salâhiyetini kullanmaktan ibarettir. Araştırmanın başka bir mahiyeti yoktur.»

Graf van Spee'deki yangın söndü

Montevideo 24 — Graf von Spee zırhlısındaki yangın sönmüştür. Şimdi zırhlının kumanda kulesi suyun üstünde görünmektedir.

Lil şehrinde iki sokak ismi değiştirildi

Lille 24 (A.A.) — Polonya ve Finlândiyayı tebcil etmek üzere, belediye meclisi Rusya yolu adını Polonya yoluna ve Morov yolu adını da Finlândiya yoluna değiştirmeğe karar vermiştir.

Garp cephesinde sükûnet

Paris 24 — Dün neşredilen resmî tebliğler cephenin heyeti umumiyesinde günün sükûnetle geçtiğini kaydetmektedir. Bütün şark mıntakasını kaplıyan kesif sis her türlü askerî hareketi imkânsız bir hale getirmiştir. Sadece iki taraf bir kaç obüs atmıştır.

Almanya - Belçika iktisadî müzakereleri

Brüksel 24 (A.A.) — Belçika Hariciye nezareti erkânından bir zat, yakında Berline giderek iktisadî müzakerelere devam edecektir.

İki İsveç vapuru daha battı

Bir İngiliz vapuru kayalara, diğeri de mayne çarparak battı

Oslo 24 (A.A.) — Kömür yüklü olarak İngiltereden İsveçe hareket etmiş olan Carl Henkel ve Mais adındaki İsveç vapurlarının uğradıkları kaza neticesinde mürettebatlarından 38 kişi telef olmuştur. Mais mürettebatından sağ kalmış yedi kişi dün gece bir limanda karaya çıkarılmıştır.

Bunlar Maisin bir mayne çarpmış olduğunu, imdadına koşmuş ve kazazedeleri almış olan Carl Henkelin de keza bir mayne çarptığını söylemektedirler. Mürettebat, tahlisiye sandallarını denize indirmeğe vakit bulamamışlardır. Geminin enkazına yapışıp kalmış olan bu yedi kişiyi bir Norveç vapuru kurtarmıştır.

Londra 24 (A.A.) — 1500 tonluk Longship ismindeki İngiliz vapuru İngilterenin garb sahillerinde kayalıklara çarparak batmıştır. Vapurun mürettebatı kurtarılmıştır.

Londra 24 (A.A.) — Old Hulk vapuru bir mayne çarmış ve 4 dakikada batmıştır. Yedi kişilik mürettebatı kurtarılmıştır.

Rusya ile Almanya arasında tren seferleri başladı

Moskova 24 (A.A.) — Alman ve Sovyet hükûmetleri arasında yapılan müzakereler neticesinde Rusya ile Almanya arasında doğrudan doğruya demiryolları münakalâtı bugün açılmıştır.

Ayni zamanda iki memleket arasında ticaret mübadelesine aid mukavele de bugün meriyete girmiş ve Almanyaya Sovyet sevkiyatı ve bilhassa petrol ve buğday sevkiyatı başlamıştır.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Roosevelt'in haklı bir sözü

Demin radyoda Amerika Reisicümhuru B. Rooseveltin bazı cümleleri kulağıma çalındı. Nutuk mudur, mesaj mıdır, hepsini baştan aşağıya kadar dinliyemedim. Gazeteler her halde sonradan tamamını elde ederek bugünkü nüshalarına basacaklardır. Zihnime takılıp kalan fikir şudur:

Roosevet ezcümle:

— Bütün dünya efkârı umumiyesi, henüz kanaatini yüksek sesle ilân etmiyor; fakat vicdanlarda zülme, istilâya, istibdada karşı büyük aksülâmeller hasıl olmaktadır. Bu da, müstakbel cihanın kuruluşunda birinci derecede âmil olacaktır! - mânasına gelen düşüncelerini ilân ediyor.

Yeni dünyada, Eski dünyada, Şimal nısıfküresinde, Cenup nısıfküresinde insanlar hep: «İllâllah!» diyorlar. Pınarbaşlarını ele geçiren devleri pek andıran zalim rejimler, istedikleri kadar kaba kuvveti emirleri altında bulundursunlar; milyonlarla insanın bugünlük passif bir vaziyette kalan, fakat yarın fiiliyat sahasında kendini gösterecek olan «elverir!» i önünde fazla tutunamıyacaklardır.

Müttefik İngiliz - Fransız devletlerinin deniz, hava, kara kuvvetleri cidden yaman vasıtalardır; fakat bir İsveçli annenin, bir Meksikalı iş adamının, bir Türk esnafının, bir Avustralya tayfasının, bir Polonya köylüsünün, hattâ zalim rejimler ordusunda hâlâ müstakil tefekkür imkânını bulan bir neferin, sizin, benim - hülâsa ferdlerin - bu müşterek «Usandık, bıktık! Nedir bu haris dikkafalardan çektiğimiz?» âhımız bütün o yaman harp vasıtalarına kıyasla zalimi daha fazla kahredici bir silâhtır.

İngiliz ve Fransızların ateşli çeliği, kaleleri devirmeğe çalışadursun; bu gayrimemnun milyonların yüreğinden kopup gittikçe bütün dünyayı kaplıyan hava, dışardan zedeliyerek, içerden kurcalıyarak, tagallübü, adâletsizliği yerinden sökecek, atacaktır.

Bugünün insanı, kurunuvüsta esaretine kail olamaz. Velev, beş sene, on beş sene, yirmi sene, propagandanın tokacı kafasına abes fikirleri mütemadiyen perçinlemeğe çalışmış bulunsun, en ücra, en karanlık, en tazyikli yerlerdeki insanları bile, kulaklarına, şu veya bu suretle «ferdlerin hürriyeti», «milletlerin istiklâli» gibi mukaddes fikirler mayasını atmıştır.

İlk küçük fırsatta amme vicdanı, emsalsiz bir tahammür arzedecek; ve bu kabarma karşısında «ırkların müsavatsızlığı», «milletlerin boyunduruğu», «ferdlerin sindirilmesi» üzerine kurulmuş rejimler kalmıyacaktır.

Farzımuhal, ilk galebe zulümde bile olsa, insanları ebediyen inkiyad ettirmek için jandarma ve pazvant adedi kâfi gelemiyecektir.

Bu hürriyet ve istiklâl aşkı buharını zaptedecek zulüm ve istibdad kazanını hiç bir diktatör henüz keşfedememiştir; keşif de edemiyecektir. Zira, esir olmamak fikrini, beşeriyetin milyonları behemehal benimsemiş bulunuyor. Milyonlar güç kımıldar, geç fiiliyata geçer. Fakat kımıldıyacaktır; kendini gösterecektir.

Roosevelti pek haklı görüyorum:

İnsanlar, ferd ferd, hâlâ bütün bu dünya ahvaline karşı uzaktan seyirci imiş gibi bakıyorlar; amma vicdanlarda «İllâllah» sıkıntısı kendini fena halde gösteriyor. Müstakbel dünyanın kuruluşunda zulüm ve istibdadın yer tutacağına katiyen ihtimal verilemez...

Haksızlığa müstenid rejimlere hayat hakkı yoktur.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Belediye neden stok yapamıyor?

Gayri meşru servet sahibi olmak isteyenlere göz açtırmamak lâzımdır

Son zamanlarda yiyecek, içecek, giyecek fiatlerinde suni bir pahalılık var. Bir çok eşyanın fiatleri hiç bir sebep yokken mütemadiyen artıyor. Bu gayri tabii halin bir ihtikârdan başka bir şey olmadığına şüphe yoktur. Nitekim Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlunun şehrimizdeki tedkikleri de harbi umumide bütün milletin başına belâ olan ihtikâr ejderinin bir daha baş kaldırmaması için hükûmetin gösterdiği çok yerinde hassasiyetin güzel bir delilidir.

Belediye kanununun, Belediye vazifelerini izah eden 15 inci maddesinin 23 üncü fıkrası Belediyelere, havayici zaruriyeye âzami fiat koymak ve ihtikâra mâni olmak için bunları alıp satmak ve stok yapmak salâhiyetini veriyor.

Kanunun bu maddesinden anlaşılıyor ki Belediye, hayatı ucuzlatmak için fi'len piyasaya müdahale edecek ve havayici zaruriyeyi alıp satacaktır.

Fakat diğer taraftan Belediye, muhasebe ve arttırma, eksiltme kanunlarındaki hükümlerden hariç olarak muamele yapamamak mecburiyetindedir. Bu sebeple, havayici zaruriye maddelerinde ihtikâra tesadüf edildiği zaman stok yaparak makul bir fiat ile satmak hususunda birçok kanuni güçlüklerle karşılaşmaktadır. Meselâ idhar edilen mal, halka bir esnaf gibi değil, müzayede, münakasa esaslarına göre satmak mecburiyetindedir ki bu, verilen salâhiyetin fi'len tatbikine imkân vermiyor. İşte gıda maddelerinin yükselmesi karşısında Belediyenin piyasaya nâzım olacak şekilde müdahale etmemesi sırf bu sebepten ileri geliyor.

Nitekim Sömikok ve Karabük koklarını satmak için Belediyenin açtığı depolarda da bu kanuni müşkülât çıkmış ve Kuruçeşmeden kok kömürü alıp Belediye depolarına tevzi etmek vazifesini - bu kanuni hükümler haricinde kalan - Belediye kooperatifi deruhde etmiştir.

Belediye kanununun 15 inci maddesindeki 43 üncü fıkranın tatbikini temin etmek üzere muhasebe kanunundaki bazı kayıdların tadili lâzımgeliyor.

Ancak alelûmum ihtikârla mücadele için hükûmete salâhiyet veren kanunun yakında Meclisten çıkması beklendiğinden Belediye, geniş mikyasta stok tedariki külfetinden vareste kalacağını ümid ediyor.

Profesör Cemil Topuzlu ne diyor?

Umumi harbin harp zenginliği ve ihtikâr hareketlerini o devri idrâk edenler, bütün fecaat ve iztırablarile hâlâ hatırlamaktadırlar. Umumi harp başladığı zaman şehremini olan operatör profesör Cemil Topuzlu, harbin ilk zamanlarında bu işle çok mücadele etmiş, nihayet derd anlatamayınca çekilmeğe mecbur olmuştu. O zaman hükûmet, ya âciz kalıyor; yahut zengin bir türedi zümrenin teşekkülüne göz yumuyordu. Bugünkü Türkiye Cümhuriyetinin idarede, politikada farık vasfı, Harbı umumi hükûmetinin sakat ve sergüzeştlere vesile veren politikasının tamamile zıddıdır.

Bu itibarla pek yakında halkın sırtından servet idhar etmeğe heveslenenleri ezeceğine ve memleketin normal vaziyetinin bozulmasına imkân vermiyeceğine eminiz.

Profesör Cemil Topuzlu, Umumi harp zamanındaki tecrübelerine istinaden bize mütalâasını şöyle bildiriyor:

— Fiilen hali harpte bulunan İngiltere ve Fransada hiçbir şeyde ihtikâr yoktur. Yalnız harp dolayısile zaruri olarak bazı maddelerde yüzde yirmi beş nisbetinde bir pahalılık vardır. Fakat bizde son zamanlarda muhtelif eşya fiatlerindeki yükseliş bir ihtikâra delâlet ediyor. Bu hal karşısında şiddetli surette mücadele etmek, müsebbiplerini kanunun pençesine tevdi eylemek icab eder. Şayet eldeki kanunlar müsait değilse, hükûmet yeni kanuni salâhiyetler almalı ve çok ciddi davranmalıdır. Avrupa harbinin daha ne kadar süreceği belli değildir. Harp devam eder ve şiddet gösterilmezse, ileride alınacak tedbirler de fayda vermez, ihtikâr vaziyete hâkim olur. Binaenaleyh, vakit kaybetmeden gayri meşru servet sahibi olmak istiyenlere şimdiden göz açtırmamak lâzımdır.»

Kadıköyünde hâl yapılacak

Eski hâlin bu işe yaramıyacağı anlaşıldı

Esbak şehremini operatör B. Emin zamanında yapılan Kadıköy meyva hâlinin, tekrar hâl haline konularak istifade edilmesi düşünülmüş ve bu hususta tedkikler yapılmıştı. Binanın lâzım gelen evsafı haiz olmaması, Kadıköy çarşısından uzak bulunması binanın hâl olarak kullanılmasına imkân bırakmıyor. Bu sebeple bina, yine şimdiki vaziyetinde kullanılacaktır. Ancak Kadıköyünde de bir perakende hâl binasına ihtiyaç vardır. Kadıköylüler, Kadıköy ve havalisinde yetişen mahsullerin İstanbul hâline giderek orada toptan muamele gördükten sonra tekrar Kadıköyüne gelerek satıldığını, bu suretle Kadıköylülerin iki defa nakliye ücretinden dolayı sebze ve meyvayı daha pahalı satın aldıklarını ileriye sürüyorlar.

Belediye, büyük hâlden başka mevzii hâller tesis edecektir. Nitekim Mısırçarşısının mevzii bir hâle kalbedilmesine karar verilmesi bu zaruretten ileri geliyor. Belediye Mısırçarşısını yardımcı hâl vaziyetine soktuktan sonra Kadıköyünde de bir hâl binası inşa edecektir.

Beykoz fabrikası fiatlere zam yapmadı

Bir gazete, Beykoz fabrikasının 420 kuruşa satılan ayakkabılarının fiatı 620 kuruşa çıkardığından bahsetmişti.

Sümer Bank deri ve kundura sanayii müessesesinden aldığımız bir mektupta bu haberin doğru olmadığı, kundura ve deri mamulâtı fiatlerinde hiç bir değişiklik yapılmadığı bildirilmektedir.

Mektupta: «Her hangi bir fiat zammı derpiş edildiği takdirde bu hususun alâkadar vekâletin müsaadesini istihsal etmek suretile yapılmak cihetine gidileceği tabiidir.» deniliyor.

Karilerimizin mektupları

Lâmba isteyen sokaklar

Beyazıd Mithatpaşa caddesinin nihayetinde Kumkapı civarında Uysal ve İncirdibi sokağı, akşam olup da ortalık kararınca zulmete bürünmektedir. İnsan on adım ötesini göremiyor.

Son günlerde gazetelerde şehrin muhtelif yerlerine lâmbalar konulacağını okuyoruz. Bu sokakların da unutulmamasını rica ederiz.

Mehmed Tokôz

Fırtına hafifledi

Karadeniz, Marmara ve Ege denizlerinde karayel fırtınası hafiflemeğe başlamıştır. Şile önlerinde batarak dört kişinin ölümüne sebebiyet veren 29 tonluk Sulukaya motörünün kurtulan iki tayfası dün limanımıza gelerek Liman reisliğine ifadelerini vermişlerdir. Bunlar, Evrenyeli Mustafa ve Cemal adında iki kişidir. Bunlar faciayı şöyle anlatıyorlar:

«— Fırtınaya Şileye yaklaşırken yakalandık. Motörümüz, Kilara adacıkları denilen mevkide Condere burnu kayalıklarına çarparak battı. Biz denize döküldük. Denizle mücadeleye giriştik. Kuvvetimiz kesilmek üzere idi. Bu sırada sahilden tahlisiye efradı yetişerek bize roket attılar. Son bir ümidle bunlara sarıldık. Fakat dalgalar, kuvvetleri tükenen kaptan Recebi, oğlu İbrahimi, tayfa Salih oğlu Mustafa ile Mehmed oğlu İbrahimi aramızdan alıp götürdüler.»

KÜÇÜK HABERLER:

★ Çarşı içinde Keserciler sokağında 28 sayılı boş dükkân içindeki mangaldan etrafa kıvılcımlar sıçramış, kaplamalar ateş almışsa da çarşı bekçileri tarafından söndürülmüştür.

★ Kadıköy havagazı idaresinde fenercilik yapan Ahmed, Mühürdar caddesinde 143 sayılı Onnik Balikçıyana aid evin önündeki feneri yakarken sıçrıyan kıvılcımlardan evin kaplamaları tutuşmuşsa da ateş söndürülmüştür.

★ Beyoğlunda Şair Ziyapaşa caddesinde Safa apartımanında soba bacası tutuşmuşsa da ateş çabuk söndürülmüştür.

Taksimdeki su hazinesi kalkıyor

Yeni açılan meydanın tanziminden sonra bu işe başlanacak

Taksimdeki Cümhuriyet âbidesinin Taksim meydanı ile şimdiki Beyoğlu jandarma karakolu binası arasında açılacak 85 metre genişliğindeki yeni meydana nakledileceğini yazmıştık. Bu hususdaki tedkiklere devam edilmektedir. Burada açılacak yeni meydanın nâzım planı tasdik edildiği için şimdi yapılacak tatbikat planında meydanın ortasında ve etrafında yapılacak inşaat ile vücude getirilecek yeşil saha ve âbidenin nakli de gösterilerek plân tasdik dilmek üzere Nafia Vekâletine gönderilecektir. Nafia Vekâleti tatbikat planını tasvip ederse, âbidenin de yeni meydana nakli hükûmetçe tensip edilmiş olacaktır. Âbidenin naklinin ne suretle temin edileceği ve bunun için ne kadar masraf gideceği bilâhare tesbit edilecektir.

Seksen beş metrelik meydanın tanziminden ve Taksim kışlası sahasında yapılacak yeni binaların ikmalinden sonra Taksim su hazinesinin yıktırılması ve şimdiki Fransız konsoloshanesi binası karşısındaki binaların istimlâki işine başlanacaktır. B. Prost'un plânına göre, Azapkapısından başlıyarak Tepebaşının arkasından geçecek büyük caddenin Taksimdeki son noktası, şimdiki su hazinesinin sahasında olduğundan, bu hazine de buradan kaldırılacaktır.

Kadıköy kaymakamlık binası tevsi edilecek

Kadıköy kaymakamlığı binası, kaymakamlığa ve Belediyeye aid şubeleri tamamile ihtiva etmiyor. Bu itibarla kaymakamlık binasının genişletilmesi muvafık görülmüştür. Bu hususta tedkiklere başlanmıştır. Kaymakamlık dairesinin tevsii Kadıköy meydanının tanzimile âhenkdar olacaktır. Kadıköyünün muhtelif yerlerinde bulunan kaymakamlık ve Belediye şubeleri yeni binada toplanacaktır.

Kadıköy meydanını zemininin bir metre kadar yükseltileceğini dün yazmıştık. Zemin yükseltiltikten sonra meydanın tanzimi de plâna göre yapılacaktır. Meydanın Marmara tarafındaki kumluk sahası, şimdiki gibi bir meydan halinde muhafaza edilecek ve burada inşaat yapılmıyacaktır.

Bir çırpıda

"Kara dul" un garip tecellisi

«Kara dul»!... Bu korkunç bir filmin ismi değildir. «Kara dul» şimdi Londra hayavanat bahçesinde, yavrularile beraber yaşıyan, yer yüzündeki muharebelerden filân tabiî hiç haberi olmıyan pek nadide bir hayvanın ismidir.

Kara dul, son derece zehirli bir dişi örümcektir. Bu korkunç hayvanın hafifçe bir sokması insanı çok kısa bir zamanda öldürmeğe kâfi gelirmiş.

Cinsi son derece azalan bu dişi örümcek, bilmem hangi kıtadan, vahşî ormanlardan yakalanıp Londra hayvanat bahçesine getirilmiş.

Lâkin şimdi muharebe vaziyeti ile Karadulun hayatı son derece alâkadardır. Çünkü kendisi hakkında pek müthiş bir karar verilmiştir. Londraya bir hava hücumu yapıldığı takdirde ilk iş olarak hayvanat bahçesi memurları Karadulun yuvasını imha edecekler, onu yavrularile beraber öldüreceklerdir.

Bundan başka da çare yoktur. Çünkü Kara dulla yavruları bir hava hücumu esnasında kaçtıkları takdirde bu, halk için hakikî bir felâket olabilir...

Avrupa harbinin biçare dişi örümceğin mukadderatına ne büyük bir rol oynadığını görüyor musunuz?...

Zavallı Kara dul!... Vaktile vahşî ormanlarda, balta yüzü görmemiş ağaçların dibinde, aslanlar, kaplanlar, filler ve en zehirli yılanlar arasında ne kadar rahat, ne kadar mesud-dun; bilhassa bütün bunların içinde hayatın ne derece emniyette idi. Böyle her an ölüm tehlikesi başının ucunda dolaşmıyordu.

Sonra bir gün onu yakaladılar. O vahşî, o korkunç ormanların içinden, aslanların, kaplanların, fillerin ve en müthiş zehirli yılanların, daha bin türlü canavarların arasından aldılar.

Belki büyük ve lüks vapurlarla denizler aştın; saatte bilmem kaç kilometre giden trenlere bindin. Artık yabani ormanlar, vahşî hayvanlar arkanda kalmıştı. Haritalarda en medenî diyar olarak gösterilen yere gidiyordun. Artık Avrupada yaşıyacaktın.

Bundan sonra kulakların aslanların, kaplanların vahşî böğürtülerini işitmiyecekti. Korkunç çehreli vahşî hayvanların yerine, medenî insanların yüzünü görecektin. Nitekim de böyle oldu...

Fakat bir gün geldi ki yeni yaşadığın diyarda aslanların, kaplanların vahşî böğürtüleri yerine top sesleri işitilmeğe başladın. Şimdi habersizce beklediğin tehlike acaba eski iptidaî, vahşî memleketinde var mı idi?

Bedbaht Kara dul... Aslanların, kaplanların, türlü türlü zehirli yılanların arasında ölme de burada üzerinde dolaşan ağır bombardıman tayyarelerinin ilk gürültüleri işitilir işitilmez, hayata gözlerini yum!... Garip bir tecelli... Hikmet Feridun Es

Nişan cemiyetinde kavga

Hürriyetiebediye tepesinde oturan Abdullahın nişan cemiyetine üç kişi gitmiştir. Gece yarısı bunların arasında kavga çıkmıştır. Kavga edenler, Salih, Mitat ve Niyazidir. Üç kişi arasındaki ağız kavgası, gitgide arbede şeklini almış; Niyazi, Mitat ile Salihin üzerine sopa ile saldırmıştır. Neticede bunlar kollarından, Niyazi de başından sopa ile yaralanmışlardır.

Vaka yerine zabıta memurları gelmiş, Salihin taşıdığı beş ateşli tabanca müsadere edilmiştir. Yaralıların ilk tedavileri yapılarak tahkikata başlanmıştır.

BAY AMCA VE YARDIM !..

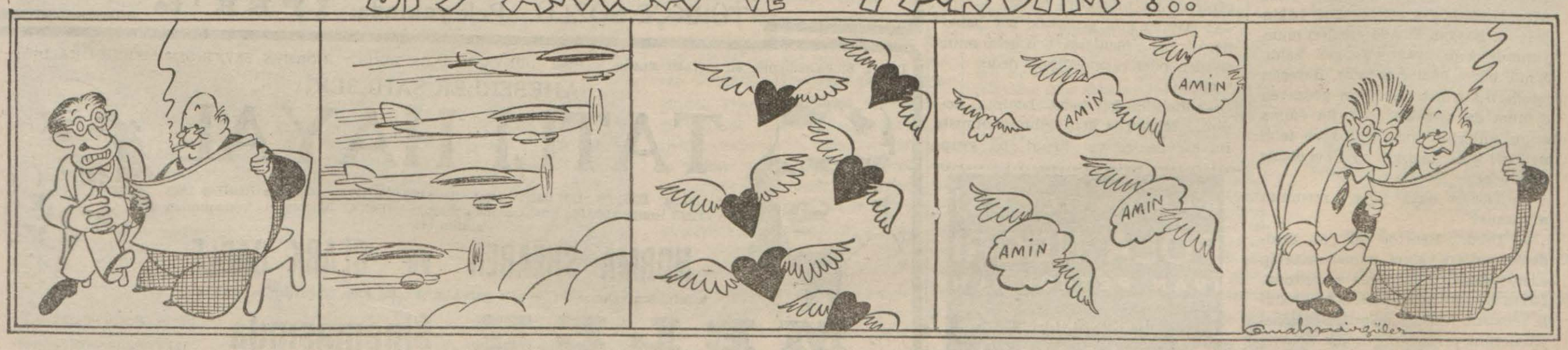

— Fin - Sovyet harbinin başından-beri dikkat ediyorum bay Amca...

... Bir, iki milletin gönderdiği tayyare müstesna...

... Bütün dünya Finlere sempatiden...

... Hayır duadan başka bir yardımda bulunmuyor-...

B. A. — Bereket versin Sovyet komşulara!... Bak gene 20 tank, 30 kamyon erzak vermişler!...

Hazım ticaret hayatında

Besmele ile bilet çektiren ihtiyar bayan, seyyar limoncunun hediyesi

Üç balıkçı dükkâna daldı: " Hazım abi, sökül tramvay paralarını... ta Kumkapıdan geliyoruz„ dedi

Bizim sahne artistlerimiz muhakkak ki çok kabiliyetli insanlar. Sinema artistliği, dublâj yapmak gibi kendi sahaları dahilindeki şeyleri yaptıkları gibi hariçteki bazı işlerde de pekâlâ muvaffak oluyorlar.

Meselâ sanatkâr Emin Beliğ, uzun bir fasıladan sonra yeniden doktorluğa başladı. Arkadaşları onun çok iyi bir doktor olacağından bahsediyorlar. Sevimli artist Hazım, Beyoğlunun göbeğinde bir piyango bayii dükkânı açtı.

Sahnede kendisini çok seyrettiğim Hazımı bir kere de yakından ticaret hayatında görmek istedim. Aktör Hazımı hepimiz biliriz. Lâkin tüccar Hazımı?

Küçük dükkânı -nazarım değmesin- hıncahınç müşteri ile dolu idi. Sanatkâr çekirdekten yetişme pişkin bir tüccar tavrile müşterilerinin arsularını yerine getiriyordu.

O kadar ki sayısı günden güne artıyor- müşteri yüzünden onunla konuşamıyorum.

Kısa fasılalardan istifade ederek ona sormağa başladım:

— Nasıl, dedim, talihe kavuşan müşterileriniz size bahşiş veriyorlar mı?

Güldü:

— Geçen gün seyyar bir limoncu zorla bana bahşiş verdi. Bu küfesinde 20-25 limon satan iyi kalbli, bir küçük esnaftı. Bilet aldığı zaman ona uğur ve talih temenni etmiştim. Kendisine 5000 lira çıktı. Onda bir hesapla 500 lirasını verdim. Çıkardı, iki lira uzattı. Zorla:

— Hazım ağabey, dedi, al şu iki lirayı bir yemek yersin... Almasam belki de bunu bir izzeti nefis meselesi yapacaktı. İki lirayı aldım. Fakat yemek yemedim. Üstüne iki lira daha koydum. Bir iskarpin alarak İkizlerdeki rolüme çıktım.

Dükkândaki arkadaşlardan biri gülümsedi:

— Dört liraya iyi iskarpin bulmuşsun... İskarpinlerin 18, 20, 22 liraya camekânlarda teşhir edildiği günlerde...

— Bizimki artist işi efendim... O sizin dediğiniz iskarpinler bizim ayağımızı sıkar...

Bundan sonra sevimli sanatkâr bana döndü:

— Böyle talihe kavuşan müşterilerim, tanıdıklarım, dostlarım bana bahşiş ve hediye vermek hususunda pek cömert davranıyorlar. Lâkin bundan bir müddet evvel aldığım bir hediye hepsinden müthişti. Kıbrısa giden bir dostum bana sormuştu:

— Sana oradan ne getireyim?...

Aklıma ilk gelen şeyi söyledim:

— Bir eşek getir!...

— Tabii ben bunu lâtife sanmıştım. Bir gün bir telgraf...

«Eşek yoldadır. Mersine kadar vapurla, oradan trenle İstanbula gelecektir.»

Hakikaten bir müddet sonra da hediyemiz geldi, onu Haydarpaşadan bir motörle ve merasimle karşıya geçirdik. Eşek Kıbrıstan tamam dört ayda bizim adaya gelebilmişti. Lâkin öyle bir hayvan ki Ada eşekleri onun yanında kedi yavrusu gibi kaldı. Şimdi bizim hediye gebedir. Heyecan içinde bekliyoruz. Hediyeyi gönderen dostum da merakla telgrafla daima onun sıhhatini sorar... Biz de tabii neticeyi yine telgrafiyen kendisine bildireceğiz.

— Ticaret hayatından memnun musunuz?

— Tabii... Hem de pek çok. Eskiden insanları yalnız sahneden takip eder, onları anlamağa çalışırdım. Lâkin bu işe başladıktan sonra halkla temasım pek ziyadeleşti. Sonra seyircilerimi yakından görmek de ayrı ve büyük bir zevk. Meselâ ihtiyar bir bayan gelir ...Kapıdan içeri girer girmez bana:

Hazım bilelteri müşterilere arzediyor

Hazım gişesinde dinleniyor

— Evlâdım... Ben seni sinematoğrafta gördüm. Böyle saçlı sakallı, nuranî yüzlü bir adamın elinde uğur vardır, diye kalktım ta Taşkasaplardan buralara geldim... Aman bana bir bilet!... ver... Bilet tomarını uzatırım. İhtiyar bayan:

— Sen çek... Kendi elinle çek... Amma apteslisin değil mi evlâdım...

Ben bileti çekerken o telâşla efkâr eder:

— Besmele çek evlâdım besmele çek!...

Yahud bir de bakarsınız üç balıkçı dükkâna dalarlar... Biri:

— Hazım abi... Sökül tramvay paralarını... Tâ Kumkapıdan geliyoruz... Bilet almak için... Seni tiyatroda gördük. Ulan sen ne tuhaf herifsin be!...

Yahut bilet alan bir kadın grupunun uzaklaşırken konuştuklarını işittirdim: «İlâhi patlama e mi? Kör olmıyasıca Hazım!... Bunların da ayrı bir zevki vardır azizim...

— Sizi yakından gören halk sahnedekinden daha ihtiyar bulur, daha genç mi?...

Sahne üstadı vücudünde bir elektrik düğmesine basılmış gibi:

— Vallahi daha genç buluyorlar azizim... Çok daha genç... Hattâ geçenlerde bir müşterim bana:

— Geçen gün gişenizde bey babanız varmış.. maalesef ben gelip onun elinden bilet çekemedim... dedi.

Güldüm:

— Efendim bey baba benim... dedim... Müşterim beni oğlum sanmıştı. Bu esnada içeriye neşeli bir grup geldi. Bunlar artistin arkadaşları idi. Biri:

— Ver bakalım dört onluk bilet!.. dedi. Seninki tavlada yenildi. Dört onluk biletine oynamıştı.

Biletleri aldılar, gittiler. Sordum:

— Müşterinizi daha ziyade kimler teşkil ediyor:

— Evvelâ Türk vatandaşlar... Sonra en çok bilet alan Ermeni vatandaşlar, ondan sonra Rum vatandaşlar... Musevi dostlarım bizden bilet almıyorlar. Hattâ dükkânımın önünden geçerken belki kendilerini çağırır da bilet satmağa kalkarım diye camekânlara bile bakmıyorlar. Garip değil mi?

— Tiyatro arkadaşlarınızdan kimler müşterinizdir. Meselâ Vasfi? Bayan Bedia

— Vasfi mi? O hiç bilet almaz... Bir kere tehdidle, tazyikle, zorla ona iki bilet aldırdık. Parasını verirken ne dese beğenirsiniz?

— Zaten bu sene fitremi vermemiştim!.. demez mi?.. Onun bir piyango oynamak usulü vardır. Her ay zihninden 10 numara yazar. Fakat bunların biletini almaz. Sonra piyango çekilince: «Acaba bana çıktı mı?» diye listeleri karıştırır. Çıkmayınca da memnun olur. Çıkınca üzülür. Piyango heyecanını böyle tatmin eder... Bayan Bedia da hiç bilet almaz. Ertuğrul Muhsin üstadımız muntazaman bilet alır. Bu biletine devam etmek için midir? Yoksa beni çok sevdiğinden midir bilmem.

— Ticaret hayatında sizi en sinirlendiren şey nedir?

— Dükkân son derece kalabalıkken biri gelir... Bir tomar bileti önüne alır, seçer, seçer, seçer bir köşeye elli bilet ayırır... Bu esnada herkes arkasında beklemektedir. Siz zannedersiniz ki ayırdığı 50 bileti alacak!... Hayır!.. O elli bilet içinden de ikinci bir seçme başlar... Yirmi beşini bir tarafa ayırır... Ondan sonra o yirmi beşten de bir bilet seçer... Bunu size uzatır:

— Bu bileti benim için saklayınız!.. der... Bileti saklarsınız, fakat gelip almaz...

— En çok kaç biletle oynıyanlar vardır.

— Gevrekyan adındaki dostum senede 1500 liralık biletle oynar.

H. F.

Maurice Chevalier

2 senedenberi yalnız bir tek Film çevirmiştir.
Meşhur Parisli şarkıcısının aynı zamanda büyük Sinema Aktörü, olduğunu isbat eden bir film çevirmiştir. İşte bu da; MARIA DEA ve ERİC von STROHEIM ile birinci sınıf Parisli Figüran Gurupunun iştirâkile çevirdiği

TUZAK

filmidir. Bu perşembe akşamı GALA SUARESİ olarak

SARAY sinemasında

Bu Çarşamba akşamı SÜMER Sinemasında

Dünyanın en meşhur yıldızı DEANNA DURBİN'in 1939 - 1940 mevsiminin en yeni filmi

Sinema harikasının ilk iraesi şerefine GALA MÜSAMERESİ emsalsiz bir şaheser... Senenin en mükemmel şarkılı ve musikili filmi. Lûtfen yerlerin evvelden aldırılması rica olunur. Telefon: 42859

KARAR GECESİ
POLA NEGRİ
IVAN PETROVITCH
Pek yakında
SAKARYA'da

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram kısmı
Gece saat 20,30 da
YELPAZE
İstiklâl cad. Komedi kısmı
Gece saat 20,30 da
İKİZLER

KÜÇÜK İLÂN
okuyucularımız arasında
EN SERİ,
EN EMİN
EN UCUZ
vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

Derde veda... Aşka töbe... Yeni seneye neş'e ile girmek istiyenler ... Dünyanın dört bucağından size şaheserler toplayan:

L Â L E sineması

Senenin bu dönüm haftasını PARAMUNT Şirketinin herkesi saadetten mestedecek bir filmile süslüyor:

Gece Yarısı Kontesi

CLAUDETTE COLBERT — DON AMECHE' in
Kudretinden yaratılan bir inci...

JOHN BARRYMOR — MARY ASTOR — FRANCIZ LEDERER'in Sanatile yükselen bir şaheserdir.

BUGÜN Matinelerden itibaern bu neş'e dünyasına sizde koşunuz.

ŞERLOK HOLMES

(BASKER VİLLER'in KÖPEĞİ)
TÜRKÇE SÖZLÜ. Pek yakında: İPEK'te

Dünya Sinemacılığının en meraklı sinema hadisesi DÜNYANIN ÜÇTE BİRİNİN GÖRMEK ZEVKİNDEN MAHRUM KALDIĞI
ŞAHESERLER ŞAHESERİ

TATLI HAYAL

Amerikada İDİOTS DELİGHT ismi ile 4.000.000, Fransada LA RONDE DES PANTİNS ismile 2.000.000 nüsha satılan meşhur (Deliler Eğleniyor) romanından alınan eser

NORMA SHEARER ve CLARK GABLE

tarafından şahane bir surette yaratılmıştır. Bu Film bu çarşamba akşamı

MELEK Sinemasında

büyük Suare olarak takdim edilecektir.

Numaralı koltukların şimdiden aldırılması. Tel. 40868

SÖZÜN GELİŞİ

İnsanlar da intihar ederler mi?

Senelerdenberi gazetelerimizde tek intihar haberi görmiyen karilar Graf Spee zırhlısı kumandanının akibetini okudukları zaman, vapurlar gibi insanların da intihar etmekte olduklarını öğrenerek hayli şaşmışlardır, zannederim. Çünkü bizde bu fena huy, çok şükür, yok denecek bir hale gelmiştir. Eskiden bizde de intihar edenler olur, aşk yüzünden hayatlarına nihayet vermeğe kalkanlar, içinden çıkamayacakları bir vartaya düştüler mi tabancayı alınlarına dayayanlar, bu sakim usulle beyhude yere tatlı canlarına kıymak şaşkınlığına düşenler görülürdü.

Bu içtimai derde bir çare aranırken nihayet çok pratik bir usul bulundu; matbuat kanununa, intihar vakalarının yazılmasını meneden, bir madde ilâvesi suretile mesele köktünden halledilmiş oldu. Gerçi bu tedbirden sonra gazetelerde bir takım garip kazalar görülmiye başlamış ve meselâ duvara çevrilmiş bir tabancadan çıkan kurşunun karşıya çarptıktan sonra geri dönerek sahibinin beynine isabet etmesi gibi mantığı iflâs ettiren tesadüfler, yahut bir tabancanın durup dururken patlayarak bir adamı can evinden vurması tarzında insanı tabanca tekniği üzerinde şaşkına döndürecek zabıta vakaları çoğalmışsa da halkımızın gazetelerde görmiye görmiye intihar denilen ruh çöküntüsünü unuttukları muhakkaktır.

Bir kavgayı gazeteye yazmamak suretile olmamış hale getirmek demek olan bu usulle insan ahlâkına kene gibi yapışmış bütün kötü huyların hırsızlıkların, ihtilâsların, cinayetlerin, ihtikâr teşebbüslerinin kökünü kazımak mümkün iken bunun niçin sadece intihar vakalarına tatbik edildiği ayrı bir bahis ise de, şu kaptan Langsdorf'un kendini öldürmesi bizim intiharları azaltmak için bulduğumuz tedbirin son terekkiyat karşısında eski kuvvetini kaybettiğini göstermesi itibarile şayanı dikkattir. Çünkü bu hâdiseyi Anadolu ajansı haber vermemiş olsaydı gazetelerimiz yazmayacak, fakat Londra radyosundan Avustralyadaki istasyona kadar türkçe söyleşen yabancı spikerler vakadan halkımızı haberdar edeceklerdi. Bundan sonra Avrupada sökün edecek gibi görünen intihar vakaları için de vaziyet aynidir.

Bu takdirde matbuat kanununun, halka duyurmamak suretile intiharları azaltmak tedbiri eski kuvvetini kaybedecek demektir. Bundan vazgeçerek daha müessir bir tedbir düşünelim.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR?

Nurmi'nin kahramanlığı

Meşhur cihan uzun mesafe koşu şampiyonu Nurmi Helsinkinin hava müdafaasında fevkalâde bir kahramanlık göstermiştir. Helsinkiye ilk defa Ruslar yirmi tayyare ile akın yaptıkları zaman Nurmi bu şehirde bulunuyordu. Payitahtın müdafaasız olduğunu bildiğinden Rus tayyarelerinin gelmekte olduğunu haber alınca en yakın cepheye yıldırım süratile koşmuş ve cephe kumandanı generale vaziyeti söyliyerek bir mitralyöz âriyet almıştır. Nurmi Helsinkiye geldiği zaman Rus bomba tayyareleri de iyice yakınlaşmıştı.

Derhal mitralyözünü düzelterek ateş açmıştır. En öndeki Rus bomba tayyaresi ateşler içinde düşmüş ve diğerleri kaçmıştır. Nurmi bunları on mil mesafeye kadar takib etmiştir. Diğer bir bombardıman esnasında Nurmi şehrin haricine kaçan ve karlara saplanan 200 kadın ve çocuğu geceli gündüzlü arıyarak kurtarmıştır.

Nurmi spordan kazandığı paralarla altı sene evvel Helsinkide bir elbise mağazası açmıştı. Buradan kazandığı paraları da emlâke yatırmıştı. İki apartıman yaptırmış ve üçüncüsünü yaptırırken harp patlamıştır.

Kargalara karşı harp

Neues Wiener Tageblat gazetesinin yazdığına göre, Kanadanın bir cihetinde kargalar o kadar çok türemişlerdir ki, bunlara karşı tedbirler alınmasına lüzum görülmüştür. O civarda bütün kargaları imha etmesi için piyangoya benzer şu usul düşünülmüştür. Bir karganın bacağına bir halka geçirilmiş ve bu kargayı getirene 5000 dolar verileceği ilân edilmiş ve karga uçurulmuştur. Bunu müteakib kargalara ateş açılmış. Halkalı karganın ölüsü bulununcaya kadar 57,000 karga öldürülmüştür.

Çorap müzesi

İtalyada Milâno şehrinde hususi bir şahsa aid bir çorap müzesi vardır. Burada eski ve yeni zamanlara ve bütün milletlere aid çoraplar bulunmaktadır. Müze sahibi, Avrupada ilk defa olarak giyilen çoraplardan bir çiftine malik bulunduğu için bununla iftihar etmektedir. Bunlar, Fransa kralı ikinci Henri'in kızkardeşinin düğününde giydiği çoraplardır.

Müzede, Mari-Antuanet, kontes Dübari, Adelina Pati, Eleonora Duze'nin ve daha bir çok kralların, prenslerin, papaların çorapları bulunmaktadır. Mazide zengin ve kibar kadınların giydikleri ipek çorapların yanında Marat'nın bir çift kaba çorabı da vardır.

En kıymetli ve pahalı olan çift çoraplar Amerikadan getirilmiştir. Bunların üzerlerinde maruf Amerikan ressamları tarafından boya ile yapılmış resimler de vardır.

En çok hırsızlık eden kadınlar mı, erkekler mi?

Nevyorkun hemen bütün mağazalarında birer hususi mektep vardır. Mağaza hesabına açılan bu mekteplerde mağazada çalışan hizmetçilere, satıcılara ve memurlara, hırsızların mağazalarda nasıl hırsızlık ettikleri öğretilir. Bu hususi mekteplerde mağaza detektifleri de ders görürler. Detektiflerin hiç bir günü yoktur ki bir çok hırsızlık vakalarile meşgul olmasınlar. Nevyorkun hemen her büyük mağazasından senede 300 bin dolar kıymetinde eşya aşırılır. Detektifler, bu yekûnun aşmamasına dikkat ederler. Bu sebeple mağaza sahipleri. her yeni yıl bütçelerine 300 bin dolar tahsisat koyarlar.

Gariptir ki, Nevyork mağazalarında en çok hırsızlık yapanlar, 18 - 21 ve 40 - 50 yaş arasındaki kadınlardır.

Evvelki akşam Tokatliyan salonlarında verilen Kızılay balosu bu defa her senekinden daha güzel olmuştur. Yukarıdaki resim balo gecesinde alınmıştır. Vali Dr. Lûtfi Kırdarın bulunduğu bir köşeyi göstermektedir.

ON İKİ GÜN
bir dakika istirahat etmeden
diz kapaklarına kadar su içinde cephe ilerisinde çarpışanlar

Paris Soir gazetesinin harp muhabiri bildiriyor:

Bir askeri otomobille cepheye gidiyordum. Bindiğim otomobilin şoförü âdeta cambazlık yaparak arabayı sevkediyordu. Kâh çamurlu tarlalardan, kâh yolu dolduran kamyonlar, traktörler arasından, bazen bir çukurun bir iki milimetre yakınından geçiyorduk. Hasılı şoför arabayı tabii vaziyette geçmesi imkânsız olan yerlerden geçiriyordu.

Durmadan gidiyorduk. Fakat bir dört yol ağzında tevakkuf etmeğe mecbur olduk. Bir asker ve bir jandarma yolu kapatmıştır. Evvelâ uzaktan gelen bir kamyon kolu geçecek, sonra biz hareket edecektik, Kamyonlar yaklaştı, İçlerinde sakalları uzamış yorgun çehreli askerler vardı. Üstleri başları çamur içinde idi. Şoför dönerek:

— İlk hatlardan gelen arslanlar... Bu gece nöbet değiştirdiler, istirahate gidiyorlar. İleri hatlardan geldikleri ilk bakışta belli oluyor, dedi.

Şoför zeki bakışlı, sevimli çehreli bir gençti. Tamam Paris şivesile konuşuyordu. Kaputu, elbisesi, ayakkabıları tertemizdi, İleri hatlardan gelen bu çamur içindeki yorgun askerlere hiç benzemiyordu. Fakat onlarla o kadar alâkadar oluyor, ilk hatlardan gelenlere öyle muhabbetle bakıyordu ki buna şaştım. Şoför hayretimi fark etti, ve anlatmağa başladı:

« — Harbin iptidasından beri bugünkü güzel hayatı yaşamadım. Filhakika şimdi de çok yoruluyorum. Bazen günde 900 kilometre katettiğim oluyor. Şimdi kış, günler kısa, ortalık çabuk kararıyor. Karanlıkta ışık yakmadan, yağmur altında otomobil idare etmek, yolu bulmak kolay iş değildir. Fakat ne de olsa işi bitirince sıcak yemek yiyorum, bir yatakta yatıyarum. Sabaha kadar yorgunluğum geçiyor. Esasen ben otomobil kullanmağa alışmışımdır. Pariste bir ticarethanenin kamyonunun şoförüyüm. Sabahtan akşama kadar müşterilerin aldıkları malları yerlerine teslim ederim.

Sanatım şoförlük olmakla beraber harbe piyade neferi olarak başladım. Piyade neferi.... Harbin bütün meşakkati onların omuzlarına yüklenir. İleri hatta gitmek için iki gün içinde 80 kilometre katettiğimiz oldu. Alman toprağına girdiğimiz zaman ayağınızın altında patlıyan kara torpillerile bin türlü pisliklerle uğraşmak lâzım geldi. Sonra birgün kendi hatlarımıza çekilmek emri verildi. Hayatımın en meşakkatli günlerini o vakit geçirdim. Fakat bugünkü güzel hayatımı o meşakkatlere borçluyum.»

İleri hatlarda mitralyözlü bir Fransız müfrezesi

Yüzümdeki hayret ifadesini gördü, sözüne devam etti:

—Taburumuz çekilirken gönüllü istediler. Gönüllü yazılanlar, tabur gerideki mevzilerde yerleşip burasını iyice tahkim edinceye kadar düşmanı durduracaklardı. Ben de gönüllüler arasına girmek istedim.

— Neden?

«— Onu ben de bilmiyorum. İnsan aradan zaman geçtikten sonra kendisi de buna şaşıyor... Fakat ne olursa olsun 13 kişi ortaya gönüllü diye çıktık. Bu 13 kişi içinde bilhassa Breton köylüleri vardı. Ben sporcuyum; fakat bu köylüler, kendileri bilmeden benden çok sporcu idiler. O ne inat, o ne cesaret... İleride 13 kişi kaldık, fakat geriye çağırıldığımız zaman 3 kişi idik.Çavuş, ben ve uyku uyumamaktan serseme dönen diğer bir arkadaş...

Bir çukurda tam 12 gün uyumadan kaldım. Bir otomatik tüfeğin başında gece gündüz tetikte duruyorduk. Ortalık kararınca Alman keşif müfrezeleri birbirini müteakip saldırıyorlardı. El bombaları, tüfek, süngü ile mukabele ediyorduk. İçimizden ölenlerin yerine yenisini göndermiyorlardı. Yiyecek ancak geceleyin geriden getirebiliyorduk.

Durmadan yağmur yağıyordu. 12 gün diz kapaklarımıza kadar su içinde kaldık. Buna rağmen nezle bile olmadım. İnsan inanamıyor, fakat söylediklerim tamamen doğrudur... İçimizden bir kaçı yakınımızdaki metrûk bir çiftlik binasında uyumak istediler. Almanlar galiba buraya bir mikrofon veya bu tarzda bir alet koymuşlar. içeriye girildiğini haber alınca saldırdılar, 4 arkadaş oradan dönemedi. 4 kişi süngü süngüye çarpışırken, yaralı iki arkadaş da yaralarından akan kan yüzünden öldü. Bu suretle 3 kişi kaldık. Buna rağmen mukavemete devam ettik. Nihayet 12 gün sonra bizi geri çağırdılar. Otomatik tüfeğimizi alarak geri döndük. Bir dakika bekletmeden geriye, istirahate gönderdiler. Burada otomobil kullanmağı bildiğimi öğrenince beni erkânı harbiye otomobillerinden birine şoför yaptılar. Harbi böyle bitirirsem kendim için «Mesud bir adam» diyebilirim.»

Bu sırada kamyon kolunun son arabası geçti. Şoför otomobilini hareket ettirirken tekrar etti:

— Piyadeler... Harbin bütün meşakkatini çeken onlardır...

İzmirin imarı

Fransız mimarı Korbüzye bir plân yapacak

İzmir (Akşam) — İzmir şehrinin imar sahası dışında kalan eski ve geniş kısmının müstakbel imar plânının tanzimine yakında başlanacaktır. Nafıa Vekâletinin tavsiyesile İzmir Belediyesi beynelmilel şehircilik mütehassısı Fransız mimari M. Korbuzyeyi İzmire getirterek fikir ve mütalâalarından istifadeler etmeği kararlaştırmıştır. Fransız mütehassısının İzmire gelerek tetkikat yapmasına Vekiller Heyetince de karar verilmiştir. Bu hususa ait karar, İzmir Belediye reisliğine geldiğinden Fransız şehircilik mütehassısı, yakında İzmire gelecek, tetkiklerine başlayacaktır. Belediye, bilhassa yukarı mahallelerin imarına ve bu semtte alçak duvarlı, bahçeli güzel evler vücuda getirilerek İzmirin güzelleştirilmesine büyük ehemmiyet atfetmektedir. Şehrin mütekâsif mıntakalarından yukarı mahallelere doğru büyük bulvarlar açılacak ve bunlar asfalt olarak inşa edilecektir.

Şehrin müstakbel imar plânı hazırlanamadığı için imar sahası dışındaki semtlerde Belediyece inşaata hatta binaların esaslı tamirine müsaade edilmemektedir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Hıristiyanların bu gece kutladıkları bayram:

NOEL NEDİR?

Bugün hıristiyanlar Noel bayramını kutluyor. Noel İsa peygamberin doğuş günüdür.

Katolik kilisesince bu bayramın tesidine 4 üncü asırda başlanıldığı tahmin ediliyor. Her halde bu kutlama 336 senesinden evvel mevcud değildi. Şark kilisesi ise, 25 kânunuevvel bayramını Antakyada 375 de ve İskenderiyede 430 yılında kabul etti. Grekler, İsanın zuhurunu üçüncü asırdanberi 6 kânunusanide tesid ederlerdi.

Bugün. hıristiyan halk için bir neşe tezahürüne vesiledir. Noelde, takdis edilmiş bir kütük yakılır; bir çam ağacı ikametgâhın içine getirilerek yaldızlı oyuncaklarla ve karı taklid eden beyazlıklarla donatılır; «Gece yarısı duası» edilir; Noele mahsus ilâhiler vardır; onlar söylenir; çocuklara hediye dağıtılır.

Bu hediyeleri dağıtan, efsanevi bir Noel Baba'dır. Bu beyaz sakallı, külâhlı, güleç yüzlü, eli sopalı ve torbalı şahıs, sözde geceleyin bacadan içeriye girer, üstübaşı kara bulanmıştır. Çocukların ocak önüne bıraktıkları ayakkabıları içine, oyuncaklar, şekerler ve saire koyar. Şayet çocuk uslu değilse, Noel Baba, kendisile gezen arkadaşı Kamçıcı Baba'nın değneklerinden birini tıra olarak bir tane koyar gider.

Noel Baba ve Kamçıcı Baba

KANSIZLIK Nörasteni, zaflyet ve Chlorose
benzisizlik için yegâne deva kanı ihya eden En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir. SIROP DESCHIENS, PARIS

Eski günlerde

Mahalle çocuklarının oyunu

Takım açma oyunu

İkindi okunup müezzin minareden indikten biraz sonra, sübyan mektepleri, merkez rüşdiyeleri paydos olur; azad olan çocuklar sokak içlerinde, yangın viranelerinde, cami avlularında oyunlarına girişirlerdi.

Bunların türlü türlüsü var. Hatırımıza gelenleri sayalım ve aklımızda kaldığı kadar anlatalım:

(Kaydırak) içlerinde en sadesi ve kolayı idi. İrice ve yayvanca birer taş edinip, geriden nişanlayıp öndekine bindirmek ve (Aldıramıç; kaldıramıç, kırk üç, kırk dört... diye çabucak sayarak sayıyı doldurmak.

(Çelik çomak) da çomak, kol boyunda bir değnek; çelik daha incesi, kısası, iki ucu sivri yontulmuşu. Öteki gibi bunda da, en önce oyunun kaç yüz birde biteceği kararlaştırılır; sonra sırayı alacak birinci, ikinci, üçüncü ilh... ve en nihayete kalan ebe tayin edilir.

Bu da taş tutmakla, tek mi çif mi ile, yahut tabiri üzere (verilip), yani ilerideki çizgiye taşlar atılıp tam üstüne kondurmak, yamacına yaklaştırmak, uzaklarda kalmak itibarile anlaşılır.

Ebe karşıki yerinde alesta vaziyeti alınca, çelik küçük bir taş üstüne, bir başı kalkık olmak üzere yatırılır. Çomağı vurup biraz havalar havalamaz, tekrar kuvvetle yapıştırıp fırlat ileriye.

Ebe önleyip çeldi mi âlâ; çelmedi mi, çeliğin düştüğü noktadan kalktığı taşa kadarki mesafeyi çomak boyile arşınlamak; kaçsa, sayı hanesine kayıd...

(Ceviz oyunu) çeşidliydi... Meselâ birinde yere bir daire çizilir, beş altı adım ötesine de bir çizgi. Gene sıra muayyen ve kısmetli olan rahat ve kârlı...

Dairenin ortasına 10, 15 cevizi yanyana dizecek, gerisine oturup basaklarını sekiz rakamvarî açacak... Sağa sola aksayan, boşa giden cevizler onun; vurulup dışarı çıkanlar da vuranın...

Ceviz oyununun bir başka gûnasında talihli gene yerde, bacakları ayrık; önünde üç ceviz üstüne bir cevizden kule.

Etrafa (okso) gidenler kemafissabık yerdekinin malı; bir atışta deviren ise turnayı gözünden vurdu, haydi o makama...

Bunun pek benzeri meteliğe kafa atmaktı. Oturuş ayni vaziyet, yalnız apışlar arasındaki toprağa uzunca bir karfiçe çivisi çakılmış, üstüne de bir onluk konmuş.

Cevizi beyni bâlâsına indirebilen onluğu cepledi ve yeri hakladı; indiremiyeninki de yandı.

Bu ceviz oyunlarının bütün envai gayet yerliydi. Kalemlerinden avdette, evlerine kestirme gitmek için cami avlularından, boş arsalardan sapan beyden, efendiden kişiler, saçlı sakallı kalem mümeyyizleri, şeyhislâm kapısı sarıklıları derhal durakliyarak seyrine varırlar, aşka gelenler içinde:

— Savulun evlâdlar, bir de ben atayım!.. diyenler bile çıkardı.

(Zıpzıp) da küçüklerine (bilya), içi menevişlilerine (ciciali) gibi adlar o vakitler yok. Büyükçelerinin kurşundan olanlarına (gülle), billûrlarına (gazoz) denilmede. O zamanki gazoz şişelerine tıpalık eden yuvarlaklar...

Kocakarılar, ağababalar zıpzıpa fena halde tutulurlar, torunlarında gördüler mi:

— Uğursuzluğu mücerreptir. Hanümanımızı fırıl fırıl darmadağın mı edeceksiniz yumurcaklar?.. diye ellerinden kapıp, desturun kademhaneye atarlardı.

Bununla beraber çocukların hepsi arasında, gizliden gizliye revaçta. Ceviz yerine kullanılır, (sürdürmece), (dim), (kafakarış) gibi yeni yeni oyunları da mevcud...

(Çinko, minko, trikso) düğmelerle oynanırdı. Sırttaki entarinin ve hırkanın göğsüne, mintanın yakasına ve kollarına, pantalonun kemerine el atıp bur bur, kopar gitsin...

Tarzı şu şekilde: Yere bir dörtköşe çizilecek, ortasında da ufak bir çukur... Düğmeler çizgilerin kenarından çinko, minko, trikso diye fiskelene fiskelene, birbirlerine değmeksizin, tam üçte çukuru boylıyacaklar...

Birinden biri beceremedi mi, peşindekinin ilk hamlede ona çarptırması ve yutması caiz. En sona kalan da bir üfleyişte çukurdan fırlatabildiklerini kabullendi gitti.

Bir de (Tek mi, çif mi) vardı; en ziyade leblebi, çitlembik, abdüllezizle oynanırdı.

(Tek ola, veya çif ola bana gele) diyenlerden kestiren avuçlar, kestiremiyen de kaç tane ise cebinden o kadarı sayardı. (Yazı mı tuğra mı) da da onluk havaya boca; bilen enseledi, bilemiyen söküldü onluğu.

Zeyrek, Filyokuşu, Yokuşçeşme ve emsali bayırlarda civar çocuklarda, karakış gelip lâpa lâpa kocakarı lokması yağdıktan sonra ortalık dona vurdu mu, alay alay kızak kayma.

Yıkık dökük tahta havalelerden söküp söküp, çatıp çatıp kızak yaparlar, üstüne çökerek yukarıdan aşağıya vızır vızır kayarlardı.

Bir taraftan da kar topu oyunu... Sonra, karı tepeleme yığıp aslan yapmak. Göz yerlerine kömür, başından aşağıya da bir kova su; gece ayazı yedi mi ertesi sabaha kazık; hava yumuşayıp eriyinceye kadar yerli yerinde.

Elayak ortadan çekilir çekilmez, suret, mahlûk resimlerine tepesi atan sofulardan, bahçe tirpitinini, mutfak küreğini kapıp aslancığazı künfeyekûn edenler de çok.

Bahar girince, çocuk eğlenceleri içinde en başta geleni (uçurtma) idi. Ağzı süt kokan bacaksızlardan tut, bıyıkları terlemişlere kadar meraklısını mı istersin?

Küçükler gazete parçalarından yaptıkları (şeytan uçurtması) na yorgan tiresi bağlayıp uçururlar, yetişkinler kollarını sıvayarak, ölçüp biçip altı köşelisini, armudiyesini, çemberlisini kurarlar... Yumakta 20, 30 kulaç ip, yallah göğe...

Uçurtma deyip de geçme, daha ne marifetleri var?

Terazisi yanpiri getirilenlerden sağa sola başvuranlar, kuyruğu kısa tutulanlardan çarhı felek gibi dönenler; değirmi değirmi kesilmiş renkli kâğıdları ipe salanlar; arka arkaya yukarı yollıyanlar.

Sonra, uçurtma muharebesi... Faraza tâ nereden bir tanesi yükselmiş. Kıvırcık, ebrulü, boydan boya kuyruklu; para tutan konak küçük beylerinden birinin.

Rüzgârın erişini kollar kollamaz, fırlayanlar hazır. Çapraza alıp var kuvvetlerile ipe asıldılar mı, lâhzada kıvırcıkcağız esir olup çıktı.

Muharebe dedik, (Salâ) yı unutmıyalım.

Bir mâhallenin çocuklarından bir ikisi, iki üç sınır ötedeki mahallelilere omuz, momuz vurur. Siftah, yakalara yapışıp gözü göze dikerler:

— Size gösteririz!..

— Biz size gösteririz!.

Dörtnala, haydi sivrilmiş ağabeylerin yanı...

— Salâ, Salâ!.. diye yaygaralarla fesleri, ceketleri, kunduraları atıp, ceplere taşları doldurup o canibe seğirten seğirtene. Gelsin karşılıklı veriştirmeler... Kimisi kale bedenlerinde, kimisi ağaç, yıkık baca arkalarında mevzi almış; yani enikonu cenk.

Kenara, bucağa büzülüp oğunanlar; yüzü gözü yara, bere içinde kalanlar; kafası lifan narı gibi yarılanlar... Mağlûplar kirişi kırmada, galipler de yuhalarla takipte...

.....

Mart dokuzu çıkıp çaylakların sesi duyulunca da, on beşine, on altısına varmışların baş oyunu takım açmaktı.

Bir gaz veya mum sandığı ele geçirdiler mi, yakın bostanlardan da iki fasulye sırığı bulup yanlarına çaktılar mı tulumba hazır.

Hemen omuzlayıp, naralar ata ata tabanları yağlarlardı.

Sakalı çoktan ağartmış, tesbihi sallandırmış efendi amcalardan, hattâ bastonlu veya paşa avniyeli kırantalardan gene duran durana; dikkat kesilip keyifli keyifli mütalâa yürüten yürütene:

— Mavi mintanlının kurt dingilisi yaman!..

— Başı mendil sarılı genç fos, çabuk şişiyor!.

— Şu paytak ekstra fenerci olacak!..

Kendini tutamayıp bir yandan da öğüdler:

— Delikanlı, başını sandığın tarafına, sola yık!..

— Ağzını kapa, burnundan soluk al evlâd!..

— Omuzunu açığa çekmesene be çocuk!...

Sermed Muhtar Alus

Bulgaristanda radyo aboneleri artıyor

Bulgaristanda radyo, musikiden başka halkın ilmî, bilgi ihtiyaçlarını da tatmin etmektedir. Bu sebeple Bulgar radyo abonemanları gittikçe artmaktadır. Şu istatistik artış hakkında bir fikir vermeğe kâfidir:

1930 da 1,350 radyo abonmanı
1935 de 13,200 » »
1936 da 20,531 » »
1937 de 31,658 » »
1938 de 46,600 » »
1939 da 56,600 » » vardır.

Bu yıl için istitistikteki aded, kânunusaniden hazirana kadardır.

Bulgaristanda radyolar, ucuz ve taksitle satılıyor. Abonelerin artmasına bir sebep de budur. Bulgar radyosu neşriyatında, garplaşan Bulgar millî müziğile garp musikisine ehemmiyet veriyor. 3 radyo istasyonu çalışmakta ve sabah erkenden neşriyata başlamaktadır.

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın **KÜÇÜK İLÂNLARI**'ndan istifade ediniz.

Kareli berzahı ve Mannerheim hattı

Kareli berzahını ve civarını gösterir harita

Fin tebliğleri, her gün Sovyetlerin Kareli cephesinde mütemadiyen yaptıkları şiddetli hücumların püskürtüldüğünden bahsediyor. Finlândiyalıların meşhur Mannerheim müdafaa hattı bu mıntakada bulunuyor. En büyük ve şiddetli muharebeler bu mıntakada vukubulduğuna ve Sovyetlerin askerî kuvvetlerini en çok buralarda tahşid ettiğine göre Kareli berzahından biraz bahsetmek isteriz.

Ladoga gölünden Buz denizine kadar tabiî hiç bir mânia yoktur. Gerek Finlândiya Karelisinin ve gerek Sovyet Karelisinin ahalisi birdir. Ladoga gölünün cenbundan Finlândiya körfezine kadar memleket açıktır. Buradan Estonyaya kadar olan köyler ve ahali Findir.

Kareli, Sovyet Rusya ile bu göller memleketi olan Finlândiyayı birbirinden ayıran bir ara ülkesidir. Kareli berzahı Finlândiyanın cenup kapısıdır. Finlândiyayı meskûn bir hale getiren bütün istilâ akınları bu yoldan yapılmıştır. Güzel plâjlı ve mşe ağaçlıklı olan bu yerlerde Ruslarla Finlerin güzel villâlar inşa ettikleri bir sayfiye yeri idi. Bugün bu güzel villâlar metrûk bir haldedir.

Harp zamanında bundan daha açık bir yer tasavvur olunamaz. Orta çağlardanberi Kareli Ruslarla İsveçliler arasında vukubulan büyük muharebelere sahne olmuştur. 1323 senesinde Noteborg hududu Kareliyi ikiye taksim etmişti. 1597 de Teusina muahedesi Rusyaya Ladoga sahillerini vermiş, fakat yirmi sene sonra Stolbova muahedesi, buraları İsveçe iade etmiştir.

1721 de Nysptad ve 1743 de Abo muahedeleri Karelinin en büyük kısmını Rus hâkimiyeti altına koymuş ve Çarlar, kendi asilzadeleri için büyük malikâneler vücuda getirmişlerdir. 23 kânunuevvel 1811 tarihinde birinci Aleksandrın beyannamesi, Finlândiyaya, kendisinden fekkedilmiş olan bu yerleri geri vermiştir. Finlândiya grandokalığı, büyük malikâneleri köylülere tekrar satmak üzere mübayaa edecek ve Kareliyi küçük emlâk sahiplerine mahsus bir memleket haline ifrağ edecekti. Bugün Kareli arazisi, küçük emlâk sahiplerinin elindedir.

Kareli, ayni zamanda, Finlândiyanın tarihî bir nüvesi olarak kalmıştır. Viipuri, namı diğeri Viborg Finlândiyanın taşla inşa edilmiş nadir şehirlerinden biridir. Eski şehrin ev modelleri, müzelere intikal etmiştir. Bugün buralardaki binalar Ultra - Moderne namında bir mimarînin eseridir.

Viborg yahut Viipuri 1293 senesinde inşa edilip bir çok defalar Rus istilalarını durdurmuş olan tarihî Forkel Knutson şatosile Karelinin hakikî merkezidir. 1710 senesinde bu tarihî kale, garinzonu ateş ve açlık yüzünden mahvolduktan sonradır ki teslim olmuştur. Kareli sahili, asırdide Finlândiya ticaretinin bir merkezidir. Koivisto (Bjorko) da Hanscat'lar Rus tacirlerile buluşmuşlardır. Saimaa kanalı ve Kotka, Viborgun dış limanıdır. Memleketin içinde Avrupanın Niyagarasını teşkil eden kuvvetli İmatra çağlıyanı, modern Fin sanayiinin mucididir.

Berzahın diğer tarafında Vuoski nehrinin ağzında Kakisalmida muazzam bir şato ve Ladoga gölünün biraz uzağında bin küsur senelik meşhur manastırile maruf Valamo adası vardır. Bu manastırın Rus keşişleri, son günlere kadar Finlândiya hududu dahilinde kalmak imtiyazından istifade etmişlerdir.

Kareli, Finlândiyanın en tatlı ve müteaddid ıklimini teşkil eder. Sağlam kafalı ve levend vücudlu esmer benizli Kareli halkı, tuccar ruhludur, seyahati sever ve eski Fin şiir ve şarkılarına bayılır. Kareli halkı, tehlikeli cenup hududunun da bekçisidir.

Finlândiyanın cenup hududu, Hudud nehri mânasına gelen Rajajokiden başlıyarak, şimali şarki istikametinde Ladoga gölüne kadar devam eder. Cenupta bir kaç kilometre ötede Leningraddan geçen ve Rusyanın dört tarafından kuvvetler getirtebilecek olan sekiz şimendifer hattı geçer.

İşte Finlândiyalılar, bu mıntakada kendi Maginot hatlarını teşkil eden Mannerheim müdafaa hattını vücuda getirmişlerdir. Mannerheim hattının hakikî yeri malûm değildir. Zira bu hattın yeri, son derece gizli tutulmaktadır. Maamafih bu hattın huduttan itibaren 20 - 60 kilometre geride bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu müdafaa hattının Taipale nehrinin şimalinde, Ladoga gölü üzerinden başlıyarak şimalde Vuoksi nehrini, Ayrapaa gölüne kadar takib ettiği tahmin edilmektedir. Bir istihkâm hattı kolunun Viipuriye, diğer bir istihkâm şebekesinin de cenuba inerek Kuolennejarui istikametine gittiği tahmin ediliyor. İstihkâm hattının istikameti malûm değilse de bunun askerî makamatın kontrolü altında binlerce gönüllü tarafından inşa edildiği bilinmektedir. İşte bugün bütün Fin milleti, kışın da yardımile bu hattı müdafaa etmektedir.

Uzun kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli cilddir.
Beher cildin fiati 80 kuruş.

6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır.

Tevzi yeri: **AKŞAM** matbaası Tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu

Bu kuponu kesip «Akşam matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

HARBE AIT RESİMLER

Garp cephesinde uzun menzilli bir Fransız topu gizlenerek yerleştiriliyor

Garp cephesinde İngiliz askerleri sular içinde çalışarak siper kazıyorlar

Paris radyosunda Amerikaya hitab eden meşhur Fransız artisti Charles Boyer

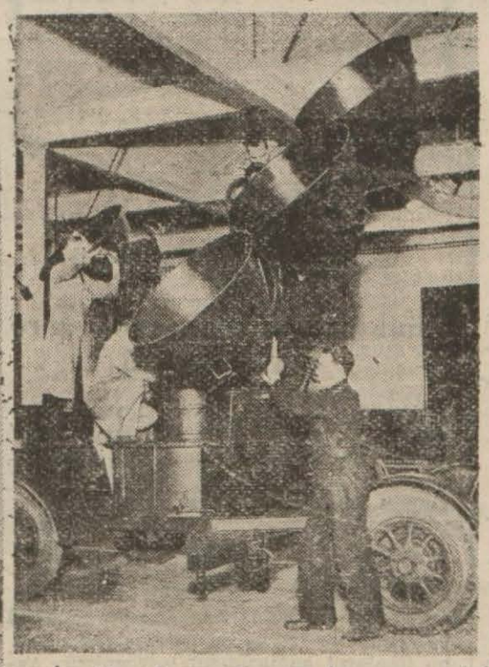

İngilterede yapılan ve tayyare sesini uzaktan haber veren âletler

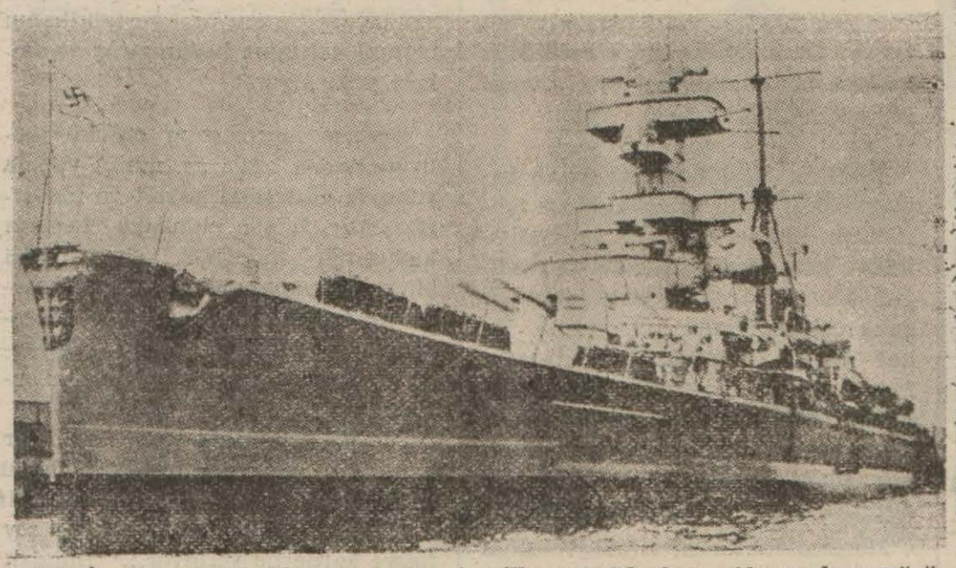

Bir İngiliz tahtelbahiri tarafından torpillenen Blucher Alman kruvazörü

İngilterede bir kışlada askerlere ekmek nakleden muavin teşkilâta mensup kadınlar

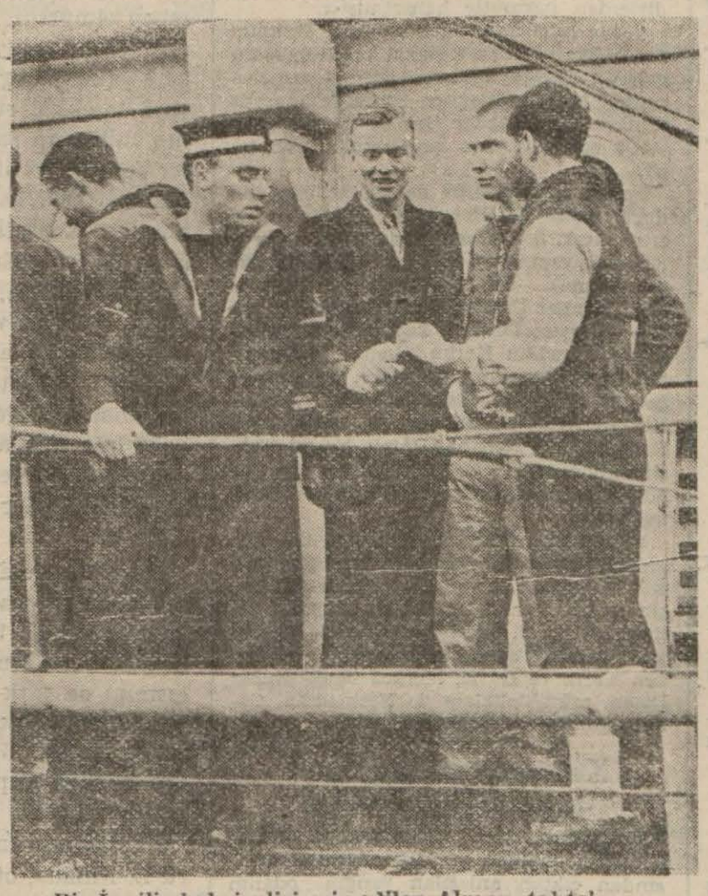

Bir İngiliz bahriyelisi esir edilen Alman tahtelbahir efradına sigara veriyor

Kitaplar ve mecmualar

Edebî eserler harp zamanında daha ziyade rağbet görüyor

Avrupa hadiselerinin karışması Türk okuyucuları üzerinde tesir yapmadı

Avrupada harp patladığı zaman telâşa düşenler arasında kitapçılar da vardı. Hemen hepsi, bundan sonra roman, hikâye, şiir gibi edebi eserler karilerinin azalacağını, umumi alâka ve merakın daha ziyade siyasi, harp hadiselerine dair eserler üzerinde toplanacağını zannetmişlerdi. Hattâ bu yüzden bazı büyük Fransız kitapçıları kış devresi için hazırladıkları edebi neşriyat programında tadilât yapmak lüzumunu hissettiler ve yapılan anketlere verdikleri cevaplarda edebi eserlerden bir kısmı yerine aktüalite kitapları koyacaklarını da söylediler.

Fakat son gelen haberler, kitapçıların harbin ilk günlerinde yaptıkları tahminlerde yanıldıklarını, harp haline rağmen roman ve hikâye kitaplarının, edebi eserlerin eskisinden daha fazla arandığını gösteriyor. İşin asıl garip tarafı en fazla roman okunan yer cephe imiş. Fransaya dünyanın dört tarafından asker gelmesi, İngilizlerin cephede yer almaları bu memlekette kitap karilerini büsbütün arttırmıştır. Kariler günlük hadiseleri gazetelerden takip ettikten sonra boş zamanlarını roman okumakla geçirmeği tercih ediyorlar.

Bizde vaziyet

Biz her ne kadar harp dışında bir memleket isek de dünya hadiselerinin karışmasının Türk okuyucuları üzerinde nasıl bir tesir hasıl ettiği, kari merak ve alâkalarında bir değişiklik sezilip sezilmediği mevzuu üzerinde Babıâlinin en eski kitapçılarından birile görüştük. Kitap alıcılarile daimi münasebette bulunan bu zat bizde büyük bir değişiklik olmadığını, bütün kitaplar gibi edebi eserler karilerinin de eski vaziyeti muhafaza ettiklerini, olsa olsa pek az bir durgunluk iddia edebileceğini söylüyor:

— Dünya hadiselerinin karışması üzerine bu sene basmayı tasarladığımız eserlerden bazılarını tehir etmek zaruretinde kaldık. Fakat bu tehir zaruretinin başlıca sebebi kâğıd buhranıdır. Kitap satışındaki hafif durgunluğu da halkın günlük hadiselerle daha ziyade meşgul olmasına atfediyoruz.

— Harbe dair veya siyasi görüşleri ihtiva eden bir eser neşretseniz bunun rağbet göreceğini tahmin ediyor musunuz?

— Zannetmiyorum. Biz eskiden aktüalite üzerine kitaplar neşrederdik. Fakat bugün cesaret edemiyoruz. Kari seviyesi eskisine nazaran düşmüştür. Eski harfler zamanında okuma yazma bilenler, bugüne nazaran az olmakla beraber, bu nevi eserlere daha fazla rağbet ederlerdi. Bugün kari adedi çoğalmıştır ve en büyük kitleyi çocuklar, mektep talebeleri teşkil ediyor. Bu çağlarda ise daha ziyade hafif eserler okunur. Nesillerle beraber kari kalitesi de yükselmektedir. Okuyucu itibarile çok iyi bir istikbale doğru gidiyoruz.

Bizde, bir müddettenberi en büyük rağbet edebi eserleredir. Tercüme roman ve hikâyelerle yerli muharrirlerin bu nevi eserlerinin okuyucuları çoğalmıştır. Basılan kitapların çoğunu da bunlar teşkil etmektedir.»

Ş. R.

İzmir mektupları

Eğe iktisadî hayatında mühim bir ferahlık var

İzmir (Akşam) — İzmir ve Ege iktisadî hayatında iki, üç ay evveline nazaran ferahlık ve inkişaf vardır. Evvelce ihracat mahsullerimizin satış ve ihracı çok yavaşlamıştı. Fakat hükûmetimizin aldığı yerinde tedbirler, vaziyeti ıslah etmiş, satışlar hararetlendiği gibi ihracat da artmıştır. İzmir ticaret ve sanayi odası tarafından hazırlanan bir istatistiğe göre ikinciteşrin ayında İzmir limanından dış memleketlere 6206.7 ton üzüm, 3346.7 ton incir ve 5295.1 ton hurda incir ihraç edilmiştir.

Ayrıca Romanyaya 153.1 ton, İtalyaya 52.4 ton pamuk, muhtelif memleketlere 2709 ton palamut, İtalyaya 229.6 ton zeytinyağı ihraç edilmiştir.

İkinciteşrin ayında İzmir borsasında satılan bellibaşlı ihracat mahsullerimizin satış mikdarları ile fiatleri şöyledir:

7 - 12 numaralı üzümlerden kilosu 6.75 - 18 kuruştan 69015 çuval ve 30 torba, incirlerden kilosu 4.25 - 14 kuruştan 15396 çuval ve hurdalardan 3 - 3.5 kuruştan 2296 çuval satılmıştır.

Birinciteşrin ayında ise 5 - 17,5 kuruştan 154.055 çuval ve 426 torba üzüm, 4 - 15 kuruştan 61486 çuval incir ve 3.25 - 5 kuruştan 3094 çuval hurda satılmıştı.

...İkinciteşrin ayında borsada 34 - 53 kuruştan 16457 balya Akala pamuğu satılmıştır. Birinciteşrin ayında ise 34 - 42 kuruştan 7529 balya pamuk satılmıştı. Son on gün zarfında pamuk fiati kilo başına 65 kuruşa kadar yükselmiştir. Bu yükseliş anormaldir, fakat satışlar hararetlidir.

İkinciteşrinde borsada kentali 130 - 440 kuruştan 6579 kental, birinciteşrinde borsada 220 - 430 kuruştan 6490 kental palamut satışı olmuştur. Gene ikinciteşrin ayında borsada 34,5 - 37,5 kuruştan 83150 kilo sıra ve 25 - 37 kuruştan 174000 kilo sıra vadeli zeytinyağı satışı olmuştur. Şimdi zeytinyağı fiatlerinde de birinci ve ikinciteşrin ayları fiatlerine nazaran kilo başına 7 - 8 kuruş yükseliş vardır.

Umumi ihracat: Mevsim iptidasından 30 ikinciteşrin akşamına kadar İzmir limanından dış memleketlere 26418.9 ton üzüm, 22064.2 ton incir ve 937 ton hurda incir ihraç edilmiştir. Geçen yıl aynı müddet zarfında ihraç edilen üzüm mikdarı 10663.8 ton, incir ise 28340.1 ton idi. Ayrıca 4406.8 ton da hurda incir ihraç olunmuştu.

Ege bölgesinde tütün satışları devam etmektedir. Şimdiye kadar satılan tütün mikdarı 17 milyon kiloyu bulmuştur. İyi cins tütünler, iyi fiatlerle tamamen satılmıştır. Hattâ ikinci nevi pek az mahsul müstahsil elinde kalmıştır. Şimdi daha ziyade adi kalite tütünler üzerinde satış olmaktadır. Müstahsiller, iskartanın fazlalığından, fiatlerin düşürüldüğünden şikâyetçidirler.

Fazla vapur isteniyor

Son zamanda İzmirden ve Mersin hattı arahk iskelelerinden İstanbula mühim mikdarda emtia sevkedilmektedir. Devlet Denizyollarının haftada iki defa Mersin hattına işliyen iki vapurile haftada İzmir limanına bir defa gelen Kadeş vapuru, İstanbula gönderilmek üzere hazırlanan mühim mikdarda mahsul ve mal nakli için kâfi gelmemektedir. Bu sebeple İzmirdeki tüccarlarla İzmir - Mersin arasındaki iskelelerde malları vapur bekliyen tüccarlar. Ticaret Vekâletine ve Devlet Denizyolları umum müdürlüğüne müracaat ve şikâyet etmiş, vaziyeti bildirmiş, iskele ve limanlarda bekliyen mahsullerinin süratle naklini temin için fazla vapur tahrikini istemişlerdir.

AKŞAM SPOR

Galatasaray, Fenerbahçeyi 3 - 1 yendi

Müsabaka çok güzel oldu. Sarıkırmızı takım canlı bir oyun çıkardı

Dünkü maçta Cihadın bir kurtarışı

İkinci devre lig maçlarına dün üç stadda birden başlandı. En mühim müsabaka Taksim stadında Fener - Galatasaray arasında yapılacağından saat 12 den itibaren stada giden yollar mahşerî bir kalabalık arzediyordu.

Maç saati geldiği zaman stad hınca hınç dolmuş ve artık bir kişinin girmesine imkân kalmamıştı. 8000 den fazla bir kalabalığın doldurduğu stadın dünkü halini anlatmak için hasılâtın 2600 lira olduğunu söylemek kifayet eder.

Saat 14,30 da sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler:

Galatasaray: Osman - Adnan, Faruk - Celâl, Enver, Musa - Sarafim, Boduri, Salim, Eşfak, Salâhaddin.

Fenerbahçe: Cihad - Lebib, Fazıl - Esad, Hayatî, Reşad - Basri, Rebii, Yaşar, Ömer, Melih.

Takımların kadrosundan anlaşılacağı veçhile Fenerde Fikret, Galatasarayda Cemil yok. Son Yugoslav maçlarının açtığı iki mühim gedik.

OYUN

Oyuna Galatasarayın merkezden yaptığı seri bir hücumla başlandı. Sol taraftan inkişaf eden bir iki akından sonra Fenerin sağdan Galatasarayı bastırdığı görülüyordu. Oyun çok süratle devam ediyordu. Her iki tarafta henüz tefevvuk yok.

Bu hal devrenin 22 nci dakikasına kadar sürdü. Bundan sonra Galatasaray muhacimleri açılmağa ve rakip kalesini tazyika başladılar. Salâhaddin vasıtasile yaptıkları hücumlar tehlike yaratıyordu. Bu arada oyun süratini kaybetmeğe ve iki taraf da gol çıkarabilmek için fırsat bekliyerek vakit geçirmeğe başladılar.

Fakat bu durgunluk uzun sürmeden tekrar Fenerliler bu sefer soldan Basri vasıtasile bir hücum yaptılar. Ortalanan topu Melih üç metreden dışarı atarak heba etti.

Yeniden Galatasaray hücum hattı canlı inişlere başladı.

GALATASARAYIN 1 inci GOLÜ

27 nci dakikada Fener ceza sahasının haricinde Fazılın yaptığı bir favülü Salâhaddin güzel bir şütle kaleye atarak Galatasarayın birinci golünü yaptı. Bundan sonra 10 dakika kadar Galatasarayın baskısı devam etti. Bu tazyikten kendilerini kurtaran Fenerliler 37 nci dakikadan itibaren hâkim vaziyete geçtilerse de muhacimlerinin netice vermiyen oyunu karşısında bir şey yapamadılar ve devre 1 - 0 Fener aleyhine bitti.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Fenerliler başladılar. Galatasarayın ilk anlardaki dağınık çalışması bu devrenin güzel bir ortasının heba olmasına sebep oldu. Galatasaray forları bu dağınık çalışmalarını toparladılar ve Feneri tekrar tazyika başladılar.

GALATASARAYIN 2 nci GOLÜ

Beşinci dakikada Sarafimin soldan attığı bir şütü Cihad ancak yumruklayabildi. Salim bu fırsata süratle yetişerek ikinci Galatasaray sayısını yaptı.

Bu golden sonra tekrar Galatasarayın hücumları devam ediyordu. Fenerbahçeliler sanki mağlûbiyeti kabul etmiş gibi işi gevşek tutuyorlar ve bir türlü rakip tazyikinden kurtulamıyorlardı.

GALATASARAYIN 3 üncü GOLÜ

9 uncu dakikada Salâhaddinin sağdan sürerek avut çizgisi üstünden ortaladığı topu Cihad elinden kaçırdı ve topa yetişen Sarafim yavaş bir vuruşla üçüncü golü de yaptı.

Bu gol Fenerlileri birdenbire hızlandırdı ve Galatasarayhların daha fazla müdafaaya ehemmiyet vermeleri ve geride oynamaları oyun hâkimiyetini Fenerbahçeye geçirdi. Fakat Fener muhacimlerinin şahsî ve dağınık oyun tarzları bir türlü netice vermiyordu. 30 uncu dakikadan itibaren mütevazin bir hale giren oyun tekrar ağırlaştı.

FENERİN 1inci GOLÜ

42 nci dakikada Fenerin sağdan yaptığı anî bir akında topu yanlış bir kafa vuruşile Musa kendi kalesine attı ve Fenerbahçe de bu şekilde bir gol kazandı.

KAÇAN PENALTI

Bir dakika sonra Fenerin tazyiki devam ederken Galatasaray müdafiinin topu elle çelmesi yüzünden verilen penaltıyı Esad Osmanın eline atarak kaçırdı ve oyunun bundan sonraki dakikaları da Fener hücumlarile geçerek bu mühim maç ta 3-1 Galatasarayın lehine bitti.

İSTANBULSPOR - HİLÂL

Büyük maçtan evvel birinci kümenin İstanbulspor ile Hilâl takımları arasında yapılan müsabaka tamamile İstanbulsporun hâkimiyeti altında cereyan ederek 8 - 0 İstanbulsporun galebesile bitmiştir. Anadoluhisar, Galatasporu 4 - 0 yenmiştir.

Vefa, Beykozu 2 - 1 yendi

Şeref stadında yapılan ikinci küme maçlarında Beylerbeyi - Ortaköyü 8 - 1 mağlûb etmiş, Karagümrük - Galatagençler Birliği ile 3 - 3 berabere kalmıştır.

Günün son oyunu Vefa ile Beykoz arasında yapılmıştır. İlk dakikalarda Sulhi vasıtasile bir gol yapan Vefalılar 15 inci dakikada Kâmranın yaptığı golle berabere olmuşlardır. Devrenin sonlarına doğru Hakkının yaptığı golle Vefa tekrar galib vaziyete geçmiştir. Devre bu şekilde bitmiş ve ikinci devre bütün çalışmalara rağmen bu netice değişmeden 2 - 1 Vefanın galebesile nihayetlenmiştir.

Talebeler arasında kır koşusuna 297 atlet iştirak etti

İstanbul mektepleri spor bölgesi tarafından talebeler arasında tertib edilen kır koşularının ikincisi dün sabah Şişli ile Tuğla harmanları arasında 2500 metrelik bir mesafe üzerinde yapıldı.

Ilk koşuda olduğu gibi dünkü müsabakaya da 297 gibi görmeğe alışmadığımız büyük bir atlet kalabalığı iştirak etti. İntizam altında ve heyecanlı bir şekilde geçen müsabaka neticesinde Sanat mektebinden Ahmed birinci, İstanbul lisesinden Habib ikinci, Haydarpaşadan Abdullah üçüncü olmuşlardır.

Kır koşuları

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından tertib edilen kır koşularına dün Şişli sırtlarında devam edilmiştir. 6000 metre üzerinde yapılan büyük müsabakada birinciliği Fenerbahçeden Rıza Maksud 20.37 dakikada almıştır. Hüseyin ikinci, Artin üçüncü olmuşlardır.

3000 metre üzerinde yapılan ikinci koşuda Vladmir 12.23 dakikada birinci, Seren ikinci, Kâzım üçüncü olmuşlardır.

Fener - Galatasaray B takımları berabere kaldılar

Dün sabah Taksim stadında Fenerbahçe ile Galatasaray B takımları arasında hususi bir maç yapılmıştır. Çok sıkı bir şekilde devam eden bu karşılaşma 0 - 0 berabere neticelenmiştir.

Kasımpaşa, Süleymaniyeye; Beşiktaş, Topkapıya galip geldi

Fener stadında günün birinci maçı Süleymaniye ile Kasımpaşa arasında yapıldı. Hakem Saminin idare ettiği bu karşılaşma kuvvetlerin müsavi olması yüzünden çok zevkli oldu. 5 inci dakikada Süleymaniye birinci golü yaptı. Biraz sonra Kasımpaşa buna mukabele ederek beraberliği temin etti. Devre sonuna doğru Süleymaniyeliler ikinci gollerini de yaptılar ve birinci devre 2 - 1 Süleymaniye lehine bitti.

İkinci devreye Kasımpaşalılar çok süratli başladılar ve derhal hâkim vaziyete geçtiler. 10 uncu dakikada Rüştü sıkı bir şütle takımını tekrar berabere yaptı. Bu sayıdan sonra oyun sert bir şekil aldı. Devrenin sonuna doğru Bilâl Kasımpaşanın üçüncü golünü de attı ve müsabaka 3 - 2 Kasımpaşanın galebesile nihayetlendi.

BEŞİKTAŞ - TOPKAPI

Günün son müsabakası Beşiktaş ile Topkapı arasında yapıldı. Halid Galibin idare ettiği bu maça Beşiktaşlılar Hüsnü ve Hakkıdan mahrum olarak çıktılar. İlk devre golsüz olarak berabere bitti. İkinci devre Beşiktaşlıların hâkimiyeti altında geçti ve üstüste üç gol yapan Beşiktaşlılar bu maçtan 3 - 0 galib olarak ayrıldılar.

Hendbol müsabakaları nihayetlendi

Askeri liseler arasında tertib edilen hendbol müsabakalarına dün sabah Şeref stadında devam edilmiş ve Maltepe ile Deniz lisesi takımları karşılaşmışlardır. Sert bir şekilde geçen müsabaka neticesinde Deniz lisesi rakibini 6 - 5 mağlûb etmiştir. Bu karşılaşma ile nihayet bulan hendbol maçlarında Kuleli birinci, Deniz ikinci, Maltepe üçüncü, Bursa dördüncü olmuşlardır.

Bakırköy maçları

Bölge başkanlığı tarafından teşkilât haricinde kalan klüpler arasında tertib edilen kupa maçlarına dün Bakırköy sahasında devam edilmiştir. Yapılan karşılaşmalarda Arnavudköy - İstiklâle 7 - 1, Feriköy - Doğuspora 7 - 6 galib gelmişlerdir.

Lig maçları puan cetveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Beşiktaş	10	10	—	—	42	6	30
Fener	10	7	1	2	30	9	25
Galatasaray	10	7	—	3	42	8	24
Vefa	10	7	—	3	27	17	24
Beykoz	10	5	1	4	19	17	21
İ. Spor	10	5	—	5	28	22	20
Kasımpaşa	10	2	2	6	12	24	16
Süleymaniye	10	2	1	7	15	32	15
Topkapı	9	1	—	8	8	45	11
Hilâl	9	—	1	8	4	41	8

Yeşilay kongresi

Dünkü toplantıda yeni idare heyeti seçildi

Yeşilayın 20 nci yıllık kongresi dün sabah on buçukta Eminönü Halkevi salonlarında yapılmıştır. Kongre reisi profesör doktor Mazhar Uzman, kongreyi açmış umumi kâtip Prof. Dr. Fahreddin Kerim, yıllık çalışma raporunu okumuş ve hükûmetimizin yakın zamanda aldığı içkilerin alkol derecelerini indirme tedbirlerini bilhassa tebarüz ettirmiş, diğer taraftan bir aralık bira reklâmlarının alıp yürüdüğünü ve cemiyetin teşebbüsü üzerine radyodaki bu ilânların kaldırıldığını söylemiştir. Ayrıca Yeşilayın beynelmilele olan temaslarından ve hariçte de gördüğü haklı takdirlerden hararetle bahsetmiştir.

Vezne raporunu müteakip Dr. İbrahim Zati, bayan Safiye Hüseyin ve Necmeddin Arbatlı, alkolün bilhassa içtimai zararlarından bahsetmişler, en sonra ordinaryüs profesör Dr. Mazhar Uzman da projeksiyonla çok enteresan konferansını vermiştir.

Teklif ve dileklerde de şunlar üzerinde durulmuştur. 1 - Her yıl bir Yeşilay haftası yapmak, 2 - Sinemalarda filim ile propaganda yapmak, 3 - Her yıl bir üzüm günü yapmak... Seçim neticesinde de reisliğe: Mazhar Uzman, ikinci reisliklere: Safiye Hüseyin, İbrahim Zati, umumi kâtipliğe: Fahreddin Kerim. buna yardımcı: Fehmi Atanç, mürakıpliklere: Dilberzade Şevket, Hüseyin, Âzalıklara da: Saylav Nevzad Ayaz, Dr. Süheyl, M. Talât, Ayşe Remzi, Kudsi, Nebahat Hâmit, Necmi, Tahsin Hamdi, Ferid, Baha, Celâl Feyyaz, Fuad, Cemal, Aliye Rıza ve Gazanfer seçilmişlerdir.

Dün Kızılay Gençlik şubesi de yıllık kongresini yapmıştır. Yeni idare heyetine yüksek mühendisten Suphi, Abdürrahman, tıbbiyeden Kemal, Mahmud, Mustafa, iktisaddan Eşref, felsefeden Ahmed, hukuktan Mustafa, edebiyattan Ahmed, liselerden Tarık ve Gavsi, Merkez bankasından İhsan, mürakipliklere de Necmeddin, Cemal, Mühip seçilmişlerdir.

Karamürsel hükûmet konağında yangın

Karamürsel 24 (A.A.) — Saat 18 de hükûmet konağında valıdat odasının sobasından çıktığı anlaşılan yangın odanın döşemesini tutuşturmuş ve yetişen halk, jandarma ve memurların kovalarla taşıdıkları su ile kısa bir zamanda etrafa sirayet etmeden söndürülmüştür.

Bursa mektupları

Merinos fabrikası yeni bir hayat uyandırdı

Fabrika yalnız iktisadî sahada değil Bursanın içtimaî bünyesinde hayırlı tesir yaptı

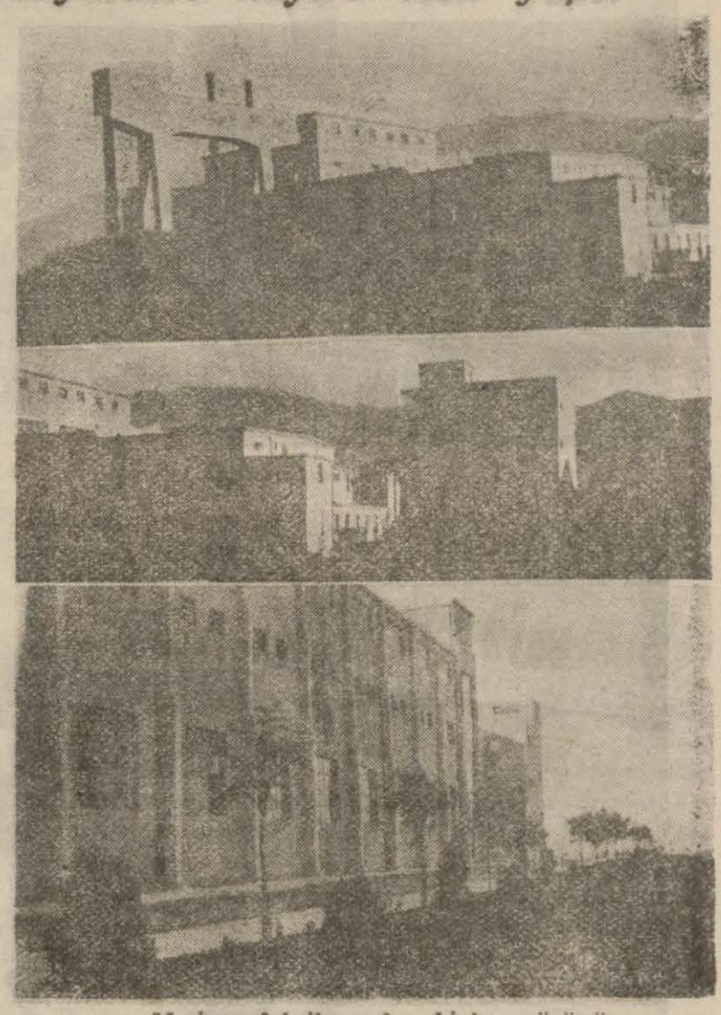

Merinos fabrikasından birkaç görünüş

Bursa, (Akşam) — Bursanın «Yeşil camii», «Muradiye» türbeleri ve kaplıcaları bir ziyaretçi için neyse «Merinos fabrikası» da odur. Cümhuriyetin yapıcı iradesini şahlandıran sınai âbideler arasında Bursadaki Merinos fabrikası, muhakkak ki en çok alâka ve takdir uyandıran bir müessesedir. Ziraî sahadaki Merinos siyasetimizin iktısadî bir garantisi olan ve koyunlarımızı Merinoslaştırma cereyanını kuvvetlendiren bu muazzam fabrika, Bursayı ziyarete gelenler için de mutlaka görülmesi merak ve arzu ile beklenen bir yer oldu.

Fakat fabrikayı gezmek ve görmek, hem her zaman mümkün değildir; hem de bu iş zannedildiği kadar kolay olmuyor. Zira fabrika iki yüz kırk dönümlük bir araziyi kaplamakta ve en az, o da üstün körü olarak, bir iki günde gezilebilmektedir.

Kelimenin tam manasile muazzam iş salonları, azametli yapıları, her kısım iş faaliyeti için ayrılmış binaları, sayısız makine ve tezgâhları, Bursa şehrini iki defa tenvire kâfi elektrik santralı, hulâsa mükemmel bir fabrika için ne lâzımsa her türlü tesisatı ihtiva eden varlığı ile «modern fabrika» vasıflarını kâmilen taşıyan bu müessese, hiç tereddütsüz herkese bir cümhuriyet eseri olarak gösterilebilir.

***

Temelini Millî Şefin attığı ve kapısını ebedî Şefin açtığı Merinos fabrikasını, birkaç vesile ile gezmiştim. Fakat ker sefer gidişimde görmediğim kısımların, gördüğüm yerlerden daha çok olduğunu anlıyordum. Bu hal bana cesaretsizlik veriyordu. Fabrikayı bir hamlede anlatmağa imkân bulamıyordum. Onun içindir ki, bu seferki mektubumda da, Merinos fabrkasının ancak bir kısım faaliyetine temas edeceğim.

Merinos fabrikası, ziraî ve sınaî sahada elle tutulur bir kalkınmaya sebep olmuştur. Yapak mıntakası, fabrikanın faaliyeti ile birlikte harekete geldi. Düzgün ve normal bir piyasa teşekkül etti. Bilhassa fabrikanın mübayaa tarzı, köylüye derin bir emniyet ve itimad getirdi. Çünkü Merinos fabrikasının yapak satın alışı gayet pratiktir. Köylünün ayağına gider, malını alır ve parasını hemen oracıkta, hiçbir kırtasiye formalitesine baş vurmadan verir. Bu muamele o kadar açık ve kestirmedir ki, köylü ve yetiştirici, malının behemehal ve değer pahasile satılacağı hakkında mutlak bir kanaat sahibi olmuştur. Bu seneki yapak mübayaası için köylüye iki yüz bin lira verilmiştir.

Fabrika, senelik ihtiyacı olan iki milyon dört yüz bin kiloluk kirli yapağının ancak bir kısmını Bursa ve havalisinden temin edebiliyor. Kalan kısmını da şark vilâyetlerile Trakyadan; Afyon, Eskişehir ve Polatlı mıntakalarından alıyor. Bursa havalisinin kıvırcık yapağı verimi şimdilik yarım milyonu geçmemektedir.

Fabrikanın nazik ve değerli müdürü B. Nihada, bütün bu saydığı mıntakalarda Merinos yetişip yetişmediğini sormağa mecbur oldum:

«— Bu noktayı size izah etmeliyim, dedi; bizim esas işimiz «kamgarn» faaliyetidir. Bunun için sadece Merinos yünü almakla iktifa etmiyoruz; yerli kıvırcık yapağısı da işliyoruz. Hatta bu kısımdaki faaliyetimiz, Merinos yününden daha fazladır. Senevî beş buçuk milyon kilo iplik yapmak için 750,000 kilo yıkanmamış Merinos yününe mukabil, bir milyon iki yüz bin kilo yerli yapağı alıyoruz. Fabrikamızda her iki faaliyet için ayrı ayrı daireler, makineler vardır.»

Yün ve yapağılar 1900 işçi tarafından iplik haline getirilip büyük sandıklara konuyor ve fabrikanın mamul dairesine kadar gelen vagonlara yükleniyor.

***

Merinos fabrikasının mühim faaliyetlerinden birisi de, muhit yapma yolunda gösterdiği gayret ve muvaffakiyettir. İçinde binlerce insanın kaynaştığı müessese, ehemmiyetli bir muhit yapmıştır: Kültürel ve sosyal bir muhit... Öyle ki, işlek bir teşkilâtın çevirdiği bu muhiti, fabrikaya ayak atar atmaz hissediyor, görüyorsunuz.

Fabrika işçilerinin yemek ve diğer havayicini temin eden teşekkül, memur ve işçilerden mürekkep bir kooperatiftir. Ortada para dönmüyor; her şey fiş ve karne ile veriliyor... Bundan başka, yine kooperatif mensupları, evlerinin aylık yiyecek ihtiyaçlarını da, kooperatifin bakkaliyesinden toplu olarak temin ediyorlar. Bu usul sayesinde işçi, perakende ve pahalı mübayaanın doğurduğu müşkül ve savruk hayattan kurtulduğu gibi, mahalle bakkalının «veresiye» boyunduruğundan da yakasını sıyırmıştır.

***

Fabrikanın bir spor klübü var. Bursada kısa bir müddet içinde derece alan klüp mensupları; futbol, güreş gibi sporlardan başka; geniş bahçedeki yüzme havuzunda su sporları yapıyor ve teniş kordunda raket kullanıyorlar.

Bu teşekkülün içinden iki dal ayrılmıştır: Temsil ve müzik kolları... Buna, mesleki kursları ve işçiyi okur yazar yapmak için açılan dersaneleri de ilâve edince, Merinos fabrikasındaki sosyal ve kültürel varlık hakkında, kısa bile olsa, bir fikir edinmek mümkün olur.

Fabrikanın bilhassa bu cephedeki faaliyeti, esaslı bir verimle hemen her gün inkişaf etmekte ve Merinos fabrikası Bursanın medenî ve içtimaî bünyesinde hakikaten hayırlı ve ehemmiyetli bir varlık meydana getirmektedir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Kaybolan para..

Oturmuşlar konuşuyorlardı. Herkes hayatta en sinirlendiği hadiseyi anlatıyordu. Sıra Kâmrana gelmişti. Gülümsedi:

— Benimki sinirlendirici olduğu kadar komik bir hadise... dedi, anlatayım da bakın...

Arkadaşları iskemlelerini ona doğru çektiler. Kâmran hikâyesine başladı:

— Bundan yirmi, yirmi bir sene evvel... Bir şirkette memurdum. Çalıştığım şubenin şefi gayet çıtkırıldım bir adamdı. Avrupadan yeni gelmişti. Bu zatın ikide bir ağzında geveleidiği Fransızca bir tabir vardı: «Yaşamasını bilmek»...

Maiyetindeki bütün memurları daima bu ölçüye vurur, kendilerine ona göre bir kıymet verirdi. Lâkin bizim şube şefinin: «Yaşamasını bilmek» den maksadı pek başka idi. Onun bildiği yaşamak bizimkinden çok aykırı idi.

Çıtkırıldım âmirimiz gözüne daima bir tek gözlük takardı. Pantalon paçaları gayetle dardı. Altı rugan, üstü kurşuni podösüet yandan düğmeli fotinler giyer, yakasında da yaz kış daima beyaz bir çiçek taşırdı. Saçları pomadalı idi. İnce bastonu elinden hiç eksik olmazdı.

Şirketteki bütün memurlara tepeden bakardı. Yalnız bana, Avrupada uzun müddet bulunduğum için midir, nedir, iltifat ederdi. Bir öğle üstü yemek yemek için şirktten çıkarken kendisine rasgeldim. O yemeğe gidiyordu. Bu çıtkırıldım zatın yanında, her zaman öğle yemeklerini yediğim çiğerciye gitmek istemedim. Zaten yanımda kâfi para olduğunu biliyordum. Bunun için onun daima yemek yediği pahalı, kibar bir lokantaya girdik.

Garson bize hizmete başladı. Yemek takımlarını, ekmekleri, listeyi getirdi.

Bir aralık şöyle listeye bir göz attım. Bütün yemekler ateş pahası idi. Yeşil salata bile burada müthiş bir fiatle karşıma çıkmıştı. Fakat artık iş işten geçmişti. Buraya girmiştik. Ne kadar pahalı olursa olsun yemeği yiyecektik. Ben yemeklerin fiatini düşünürken âmirim:

— Efendim, diyordu, Fransızca bir tabir vardır. Tabii bilirsiniz... «Yaşamağı bilmek»... İnsanlar dünyaya niçin gelirler? Yaşamak için değil mi? Fakat ne yazık ki çoğu yaşamasını bilmezler... İşte şu lokanta meselâ... Biraz pahalıca bir yerdir amma insana yemek yemenin, daha doğrusu yaşamanın zevkini hissettirir. Halbuki bazıları ucuz olsun diye gayet garip, karışık, âdi yerlere giderler... Böylelerine şaşarım efendim...

O bunları söylerken sanki bu esnada şeytan beni dürttü. Acaba param yanımda mı idi? Bütün bir beş liralığım vardı. Onu ceketimin iç cebine sokmuştum. Paranın yüzünü gözlerimle görmeden bu yemekleri rahat rahat yiyemiyecektim. Bizim daire şefinin garsonu tekrar yanına çağırarak yemeklere dair bir takım sualler sormasından istifade ederek yavaşça elimi ceketimin iç ceplerinden birine daldırdım. Her zaman bütün paralarım burada dururdu. Lâkin parmaklarımı cebimin her tarafında dolaştırdığım halde bir şey bulamıyordum. Çıldıracaktım.

Elimi öteki cebime götürdüm. Orayı da yokladım. Ne yazık ki para orada da yoktu... Aklımı kaçırmak üzere idim. Bir kere lokantaya oturmuştum, takımlar, çatal, bıçaklar gelmiş... Hem de yanımda böyle iki dirhem bir çekirdek bir adam varken rezaletin derecesini düşünün!.

Bu sırada daire şefi bana dönmüş, soruyordu:

— Ne yiyelim, dersiniz?.

Bu sual üzerine ölür müsün? Öldürür müsün?.. Fakat tam o esnada aklıma geldi. Yeleğimin cebinde epeyce bozukluk vardı. Bununla hiç olmazsa bir tatlı yer vaziyeti kurtarabilirdim.

Daire şefine döndüm:

— Vallahi bilmem ki efendim... dedim, hiç de iştiham yok... Bir şey yiyecek vaziyette değilim. Müsaade buyurursanız ben bir tatlı getirteceğim...

Adam hayretler içinde yüzüme baktı:

— Tatlı mı?.. diye sordu.

Kızararak cevap verdim:

— Evet... Bir tatlı!.. Ne yapayım başka bir şey yiyemem... Zaten perhizim de vardır... Ya perhiz!..

Şefim dudak büktü:

— Peki... dedi, nasıl isterseniz...

Lâkin muhakkak ki içinden de «Ne kadar yaşamasını bilmiyen bir adam!..» demiştir. Tam garsona tatlıyı söyliyeceğim sırada aklıma bir ihtimal daha geldi. Acaba o kadar güvendiğim bozuk paralarım yeleğimin cebinde duruyor mu idi? Bu sefer deminkinden büyük bir heyecanla parmaklarımı yeleğimin cebine daldırdım. O esnada heyecandan az daha kalbim duracaktı. Çünkü yeleğimin cebine soktuğum parmaklarıma ancak bir iki kuruş temas etmişti.

O zaman aklıma geldi. Şirketteki çaycıdan veresiye kahve, çay içerdim. Sabahleyin onunla hesap görmüş, cebimdeki bozuklukların hemen hepsini çaycıya vermiştim. Şimdi cebimdeki paralarla bu pahalı lokantada dünyada bir tatlı yiyemezdim. Yeleğimin cebinde duran zavallı bir iki kuruş bana burada ancak bir kahve içirebilirdi.

Yanımıza yaklaşan garsona döndüm:

— Bana şey getirin şey... dedim, bir kahve!..

Daire şefi şaşkınlıktan ağzı açılmış bir halde bana döndü:

— Tatlıdan da vaz mı geçtiniz?.. diye sordu.

Sıkıla sıkıla cevap verdim:

— Evet... Tatlı da ağırdır... Mideme dokunur. Ne yapayım? Perhiz yapmak mecburiyetindeyim... Hem derhal kahvemi içip kendisini karşılamağa gideceğim bir yolcum var... Öğle tatili bitmeden evvel bunları yapmalıyım!.. dedim.

Daire şefinin derin hayretleri içinde, garsonun getirdiği kahveyi aç karnına çabuk çabuk içtim. Kendimi dışarıya attım.

Midem altüst olmuştu. Parayı kaybettiğim için kendi kendime, abdallığıma küfür edip duruyordum. Bir taraftan yürüyor, bir taraftan da ceplerimi bir kere daha iyice arıyordum. Bütün ceplerimdeki notları, kâğıdları çıkarmıştım. Bir aralık bunlardan birinin kıvrımlarını açınca ne görsem beğenirsiniz? Param orada değil mi?..

Hiddetimden deli olacaktım. Bir kâğıd parçasının kıvrımları arasına saklanan şu para beni rezil etmişti. Üstelik aç karnına bir fincan kahve de içmeğe mecbur olmuştum.

Maamafih karnımı doyurmak için henüz vakit vardı. Artık tabii biraz evvel çıktığım lokantaya tekrar dönmeme imkân yoktu.

Bunun için her zaman gidip öğle yemeklerini yediğim ucuz ciğerciye girdim. Karnımı doyurdum. Ağzımda bir kürdanla ciğerci dükkânından çıkarken kiminle karşılaştığımı tasavvur ediniz?.. Bizim şirketin şefi ile... Adamcağız ciğerci dükkânının kapısının önünde dudaklarının arasındaki kürdanla beni görünce hayretinden az daha gözleri dışarı fırlıyacaktı.

O günden sonra bana selâmı sabahı kesti, böyle «Yaşamasını bilmiyen bir adam» la o katiyen konuşamazdı...

Hikmet Feridun Es

İş bulmak için

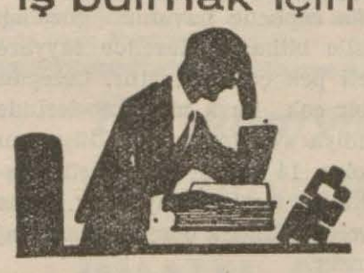

Uzun, uzun düşünmeğe hacet yok!

«Akşam»a bir KÜÇÜK İLÂN vermek kâfidir.

RADYO

Türkiye Radyodiffüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
TÜRKİYE SAATİLE

Ankara radyosu 31.7 metre kısa dalga postasile her gün yapılmakta olan ecnebi dillerde haberler neşriyatı programı:

	Birinci servis	İkinci servis
İrânca	Saat 12.00	Saat 17,30
Arapça	» 12.15	» 17.45
Elence	» 13.45	» 18.45
Fransızca	» 14.00	» 21.00
Bulgarca	» 14.30	» 18.30

Pazartesi 25/12/1939

12,30: Program ve memleket saat ayarı, 12,35: Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50: Türk müziği (Pl.), 13,30 - 14: Müzik: Hafif müzik (Pl.).

18: Program. 18,05: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 18,35: Müzik: Radyo Caz Orkestrası, 19: Konuşma: (Ormanlarımızı tanıyalım ve koruyalım), 19,15: Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Fahire Fersan, Reşad Erer, Cevdet Kozan. 1 — Bimen Şen - Bestenigâr şarkı: (Derdimi ummana döktüm), 2 — Şevki bey - Hicaz şarkı: (Af eyle suçum), 3 — Refik Fersan - Hicaz şarkı: (Ey benim gonca gülüm), 4 — Hicaz şarkı: (İndim yarin bahçesine), 2 — Okuyan: Radife Erten. 1 — Şehnaz şarkı: (Açıldı nevbahar bir gonca gül), 2 — Sadeddin Kanyak - Şehnaz şarkı: (Dalda bir ishak öter), 3 — Şemseddin Ziya - Hicaz şarkı: (Kim seni), 4 — Şemseddin Ziya - Şehnaz şarkı: (Denizin dalgasını bekliyorum), 3 — Okuyan: Muzaffer İlkar, 1 — Ferahnâk peşrevi, 2 — Zekâl Dede - Ferahnâk beste: (Söyletme beni canım efndim), 3 — Lemi - Ferahnâk şarkı: (Lerzan ediyor), 4 — M. İlkar - Ferahnâk şarkı: (Gözlerim kan ağlıyor), 5 — Şakir ağa - Ferahnâk Yürük semai: (Bir dilbere dil düşdüki mahbubu dilimdir), 20,15: Konuşma: (Terbiye), 20,30: Türk müziği: Fasıl heyeti, 21,15: Müzik: Küçük Orkestra - Şef: Necip Aşkın). 1 — Morna: Potpuri, 2 — Moussorgsky: İran dansı, 3 — Anton Rubinstein: FERAMORS operasından bir parça, 4 — Czernik: Rakseden kalpler, 5 — Rebikoff: Romans, 6 — Suppé: MAÇA KIZI operasının Uvertür'ü, 22: Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 22,20: Müzik: Küçük Orkestra (Yukarıdaki programın devamı), 22,35: Müzik: SCHUBERT - Bitmemiş Senfoni (Pl.), 23: Müzik: Cazband (Pl.), 23,25 - 23,30: Yarınki program ve kapanış.

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Evvelce de ilân edildiği veçhile şubemiz halkından henüz askerliğini yapmamış (Muvazzaf hizmetini) 316 : 334 (dahil) doğumlu muhabere ve nakliye erleri derhal askere sevkedileceğinden, şubece namlarına gönderilen davet puslaları ellerine varsın varmasın, toplanma gününde şubede bulunmaları. 2 — Yukarıda yazılı doğum ve sınıflardan hava tebdilli bulunan ve müddeti dolanlar muayeneye sevkedileceğinden, toplanma gününü beklemeden şubeye müracaatları, 3 — Bu celpte nakdi bedel kabul edilmeyecektir. 4 — Toplanma günü 26/I. Kân./939 sabahıdır. Çağırılan bu eratın o gün nüfus hüviyet cüzdanları ile birlikte şubeye gelmeleri tekrar ilân olunur.

Edremit sulh H. mahkemesinden:

Edremit hazinei maliyesi vekili avukat Abdullah Dağtekin tarafından müddeaaleyh Geliboluda Suslu oğullarından Edremit eski tahsil M. İsmail oğlu Necip aleyhine ikame eylediği alacak davasının icra kılınmakta olan muhakemesinde ilânen müddeaaleyhe tebliğat ifa edildiği halde 12/12/939 salı saat 10 da mahkemeye gelmediğinden hakkında gıyap kararı verilerek muhakeme 30/1/940 salı saat 10 a taliki icra edilmiş olduğundan müddeaaleyhin vakti mezkûrde ya bizzat gelmesi veya bir vekili kanuni göndermesi için işbu tayin olunan günde gelmediği veya bir vekil dahi göndermediği takdirde bir daha muhakemeye kabul edilmeyerek muhakemenin gıyabında devam edeceği gıyap kararı makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İSLÂM TARİHİNDE

Türk kahramanları

Tefrika No. 10

Yazan: İskender Fahreddin

Selman kendini tutamadı: «Siz bizi gölde yüzen ördek sürüsü mü, yoksa kurbağa mı sandınız?» dedi

Baygın kadın nasıl uyandı?

Akşam oluyordu.

Gölün üstüne esmer bulutlar çökmüştü.

Selmanın gözü önünde açılıp kapanan bu şairane sahneler onu çok çabuk teshir etmişti. Şatonun balkonundan, gölün içine dalan güneşi seyretmek, karadan güneşin batışını görmekten çok daha hoştu.

Endülüs akşamları -günler geçtikçe- Selmana cazip görünmeğe başlamıştı.

Selman, şatodaki esirleri de karargâha gönderdi. Onları işkenceden kurtardığına o kadar seviniyordu ki..

Şatonun içinde ve etrafında kalan nöbetçiler millî şarkılar söyliyerek eğleniyorlardı. Şatonun ambarları erzakla dolu idi. Fernandonun çok sefih bir adam olduğu belliydi.. İspanyanin en nefis ve meşhur şarapları da alt kattaki bodrumlara küplerle gömülmüştü. Suriye ve Cezayirden buraya gelen Araplar ilk defa Fernandonun şatosunda şarap içmişler ve sarhoş olmuşlardı.

Selman zaten şaraba Şamda alışmıştı. - Her koyun kendi bacağından açılır. - İçmek istiyen çekinmesin.. içsin.

Diyerek herkesi serbes bırakmıştı.

Tarık bu hadiseyi duysaydı, belki de Selmanı tecziye ederdi. Fakat, mücahidler ağızbirliği yaparak, döndükeri zaman hiç bir şey söylememeğe karar vermişlerdi. Yalnız kapılarda nöbet bekliyen yirmi mücahid - bunlar da diğerlerine nisbetle yaşlı ve mutaassıp kimselerdi - ayık bulunuyor ve şarap içmiyorlardı.

Selman bir müddet mücahidlerle konuştuktan sonra:

— Bu, hüviyeti meçhul kadın hâlâ uyanmadı. Acaba büyüleidler mi onu?! Bu muammayı her halde halletmeliyim.

Diyerek, tekrar, genç kadının yattığı odaya çıktı. İspanyol dilberi hâlâ uyuyordu.

Selman, odanın bir köşesinde duran büyük şamdanı yaktı. Odanın içi aydınlandı.

Selman, genç kadının başı ucunda oturmuştu.

Pencerelerden, şarap içrek neşelenen mücahidlerin şen kahkahaları işitiliyordu.

Selman, elini genç kadının başına koydu:

— Hâlâ uyanmıyacak mısın?

Diy bağırdı. Ve baygın olup olmadığını denemek için, elile kollarını sıkmağa ve çimdiklemeğe başladı.

Genç kadının birdenbire kımıldadığını gören Selman şimdi hileyi anlamıştı. Kollarını biraz daha fazlaca sıkınca, hüviyeti meçhul kadın gözlerini kırpıştırarak mırıldandı:

— Benden ne istiyorsunuz? Beni neden rahat bırakmıyorsunuz?

Genç kadın birdenbire gözlerini açmıştı.

Selman gülerek sordu:

— Ne zamana kadar uyumak istiyorsun, Dona? Biz, geçici yolcularız.. seni bundan fazla bekliyemeyiz!

Selman, bunları söylerken, genç kadını hâlâ çimdikler gibi tazyik ediyor ve yattığı yerden kalkmasına çalışıyordu.

— Haydi, dedi, biraz görüşelim. Seni neden yalnız bıraktılar burada? Gizli yola kalın bir duvar örecek kadar fırsat bulduklarına bakılırsa. rahibin seni burada kasden bıraktığı anlaşılıyor. Haydi, cevap ver bakalım...

Genç kadın gözlerini açınca konuşmağa mecbur oldu. Başını yastıktan kaldırdı. etrafına bakındı ve gözlerini uğuşturarak:

— Sinyor Fernando burada yok mu? dedi.

Selman cevap verdi:

— Hayır, Dona! Biz de onu aramağa gelmiştik. Burada senden başka kimseyi bulamadık.

— Ben birdenbire hastalanmıştım. Demek ki, beni burada bırakıp kaçmışlar.

— Kaçtıklarından haberin var mı?

— «Araplar geliyor!» diyerek kaçışmağa başlamışlardı. Ben çok rahatsızdım. Onlarla beraber kaçmağa muvaffak olamadım. Korkudan burada bayılıp kalmışım.

Selman, bu genç ve güzel kadının şatoda bir maksadla bırakıldığını tahminde gecikmemişti. Fakat, kendisine bir şey söylemedi ve bir şey anlamamış gibi göründü.

— Fernando neden kaçtı bu muhteşem kaleden?

— Burası bir evdir. Düşmanı uzaktan görünce, böyle müdafaasız bir evde nasıl kalabilirdi? Elbette kaçacaktı ve kaçtı. Hem o kadar korkarak kaçtı ki, beni bile götüremedi.

— Nereye gitti?

— İşbiliye kalesine..

— Orasını kendisi için daha emin mi buldu?

— Şüphsiz.. İşbiliye kalesi dünyanın en emin bir yeridir. Oraya şeytanlar bile giremez.

Selman güldü:

— Biz, şeytanların giremediği yere gireriz. Çok yakında oraya da nasıl girdiğimizi görceksiniz!

Genç kadın başını önüne eğmişti.

Selman, kadının saçlarını okşıyarak sorgusuna devam etti:

— Seni burada nasıl bıraktılar... Acımadılar mı?

— Niçin acıyacaklar? Arap ordusunun birkaç güne kadar şuradaki gölde boğulup mahvolacağını herkes biliyor. Ölüme mahkûm insanlardan korkulur mu hiç?...

Selman kendini tutamadı:

— Siz bizi gölde yüzen ördek sürüsü mü yoksa kurbağa mı sandınız?

Genç kadın cevap vermedi. Selman elini uzattı:

— Şu karşıki dağın yamacında kurulmuş çadırları görüyor musun?

— Onlar sizin askeriniz mi?

— Evet. Hepsi Arap mücahidleri...

— Gölü uçarak mı geçtiniz?

— Hayır. Kısmen yüzerek, kısmen de etrafını dolaşarak. Eğer yol bulmasaydık. ordumuzu sallarla gölden geçirecektik.

Genç kadın bir müddet pncereden dışarıya baktıktan sonra, tekrar geri çekildi ve başını bitkin bir halde duvara dayadı.

— Burada ne yapacaksınız?

— Fernandoyu aradık, bulamadık. Şatoyu yakıp döneceğiz.

Genç kadın gözlerini açarak bağırdı:

— Ne dediniz... Bu güzel ve tarihi binayı yakacak mısınız?

— Evet. Şaşılacak ne var?! Her düşman ordusunun yaptığından başka bir şey yapacak değiliz. İspanyanın tarihini kapıyoruz. Endülüste yeni bir tarih yapacağız.

Dışarıdan akseden şen sesleri duyan İspanyol dilberi birdenbire gülümsedi:

— Askerleriniz çok neşeli..

— Şüphsiz. İşbiliyeyi yakında ele geçireceğimizden emin oldukları için, sinyorun gömdüğü şarapları içerek eğleniyorlar.

— Kaleye nasıl gireceksiniz?

— Burçları yıkarak.. ve yüksek duvarları aşarak..

— Söylenmesi çok kolay, fakat yapılması çok güç bir iş. Bence Arap ordusu, kayalara çarpıp tersiyüzüne dönen rüzgârlar gibi, çok çabuk dağılıp mahvolacak, ve geldikleri yere dönmek fırsatını bile bulamıyacaktır.

Selman, genç kadınla görüştükçe, İspanyol ruhunun gittikçe çözülen esrarını anlıyordu. Bir sedirin üstüne oturdu:

— Bu lâfları bırakalım şimdi, Dona! Atda burada, meydan da burada. İki taraf da boyunun ölçüsünü gösterecek. Hele sen bana hakikati söyle bakayım: Adın nedir? Kimsin? Buraya neden ve nereden geldin?...

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 17

Nakleden : *(Vâ - Nû)*

— Kim o? - diye sordu.

— Benim... Feride... Aç... Seninle konuşmağa geldim.

Korsanoğlunun sesi, bütün Penhir'de tanınırdı. Bilhassa Gırgır Galip, yaz mevsimlerinde efendiler geldikleri zaman Korsankaleye balık getirdiğinden; bu Feride de tahtaları oğmağa geldiğinden; Burhanı onların tanımamalarına imkân yoktu.

— Tuhaf şey... Siz misiniz, beyefendi... Şimdi açıyorum.

Binanın içinde bir mum yandı. Gölgeler sendeledi. Balıkçının karısı kapıyı açtı. O da, öteki balıkçının karısı Pervin gibi şaşıyordu:

— Nasıl oldu da böyle birdenbire çıkageldiniz?... Sizi hiç beklemiyorduk... Hem bu saatte? Burada!... Ne yoldan geldiniz?

— Kocanın geleceği yoldan: Sandalla...

— Bir emriniz mi var?

— Ne istediğimi şimdi anlatacağım...

Kapının eşiğinde böyle konuştukları sırada beş altı yaşında bir oğlanın kulübeden:

— Bubam mı o gelen, kız anne? - diye uyku sersemi bir halde seslendiği işitildi.

— Hayır! Baban gelmedi... Uyu sen, uyu...

Çocuk, bir taraftan bir tarafa döndü. Yine daldı. Kaptan derhal sadede geldi:

— Birkaç gün evvel sana bir küçük kız emanet etmişler?

— Fakat...

— Biliyorum... Her şeyden haberim var... Yalanlara, dolanlara kalkışma nafile... Kim getirdi sana onu bakayım?

— Bekçi Recep ağanın karısı Rukiye.

— Ne dedi?

— Dedi ki, bu çocuk, sizin hizmetçilerden birininmiş.

— Yalan söylemiş.

— ...

Balıkçının karısı, bir facianın başlangıcında bulunduğunu hissederek susuyordu. Karşısındaki erkeğin halini hiç beğenmiyordu.

Korsanoğlu, kısa ve âmirane bir tarzda:

— O çocuğu bana teslim edeceksin! - dedi.

— Size mi?

— Öyle ya.

— Ne zaman?

— Hemen şimdi.

— Aman beyim...

— Amanı, zamanı yok... Ne yapsan çatır çatır alacağım... Hem sen beni bilirsin... Fenalık edecek bir adam değilim.

— Beyim o nasıl lâf... Tabii, sizi bilmez miyim?... Fenalık yapacağınızı aklımdan bile geçirmem... Fakat kızı niçin istiyorsunuz?

— Öyle icap ediyor... Senin akıl erdiremiyeceğin meseleler var... Çocuğu mutlaka alacağım...

— Alıp da ne yapacaksınız?

— Orası benim bileceğim iş...

— Yavrucak, pek de küçük!

— Ne zarar?

— İçmde öyle bir his var: Onu size vermemeliyim, beyefendi.

— Hakkım olmadan mı istediğimi sanıyorsun?

— Ne demek istediğinizi anlamıyorum.

— Anlaman lâzım değil! Söylediğimi çabuk yap!

Feride tereddüt ediyordu.

Himayesi altına aldığı ve cidden sevmeğe başladığı yavrunun başı üzerinde bir felâketin dolaştığını müphem surette seziyordu.

Kaptan:

— Senin iki öz evlâdın var... Onları düşün ve sev... - dedi.

— Evet, öyle, beyefendi... İki çocuk... Fakat...

— Zengin de değilsin...

— Zenginlik nerede, biz nerede?

— Çocuğu büyütmeniz için bir para vaadettiler değil mi?

— Tabii, efendim.

— Ne kadar?

— Ayda beş lira.

Korsanoğlu, gülmeğe çalışarak:

— Müthiş para... Adeta servet!... dedi. - Senede altmış, on senede altı yüz lira eder. Ben bu parayı gürültüsüz, patırdısız, emeksiz, mihnetsiz sana hemen veririm...

Cebinden hemen bir deste kâğıt para çıkardı. Altı tane yüz liralığı, oradaki masanın üstüne koydu.

Balıkçı Galibin karısı, gözleri parlayarak kâğıtlara bakıyordu.

— Şayet bu teklifi yapan siz olmasaydınız, kabul etmezdim, beyefendi... - dedi. - Fakat emrinizden dışarı çıkamayacağım... Halbuki çocuğu sadakatle muhafaza edeceğime dair söz vermiştim.

— Bana itimadın var mı, yokmu?... Asıl mesele burada!

— Olmaz olur mu, efendim?... Elbette var.

— Öyleyse her işin idaresini bana bırak... Seni müşkül vaziyete sokacak değilim!... Hem şu altı yüz lira ile neler yapılmaz?... Galip yeni bir büyük kayık alır; işlerini yoluna sokar... Zengin bile olursunuz... İlerde de daha para veririm...

Feride düşünüyor, teklifi pek cazip buluyordu. Bir facia cereyan ettiğini anlıyordu amma, bunun ne şekilde olduğunu kavrayamıyordu. Şu zengin Burhan beyin buralara kadar gece yarısı gelmesi ve kendisine yek tahtada bu kadar büyük bir para sayması için emanet edilen küçük kızın dünyaya geliş şeklinde mühim esrar olmak lâzımgelirdi.

— Vallahi beyefendi... - dedi. - Ne yapacağınızı bilmiyorum. Fakat siz bizim efendimizsiniz. Sözünüzden dışarı çıkamam. Geliniz, alınız... Fakat yine de yüreğimde bir korku var... Verdiğim sözü tutmuyorum... Acaba emrinizi yerine getirmesem daha mı doğru hareket etmiş sayılırdım?

Birdenbire kaşlarını çattı:

— Günahı, vebali boynunuza... Allah bana günah yazmaz... O, her şeyi görüyor, biliyor...

Feride, misafirini kulübenin küçük odasına soktu. Küçük çocuk, tahta bir beşik içinde uyuyordu.

(Arkası var)

Ticaret Vekili dün akşam Ankaraya gitti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Sümerbank fabrikalarımız, tesbit edilen fiat esası üzerinden azamî randımanları ile çalışacaklar; harpten evvelki fiata nazaran yüzde beş ile yüzde on arasındaki fiat zammı suretile elde edilen fiatler, önümüzdeki pamuk rekoltesi şartları taayyün edinceye kadar ayni kalacaktır. Bundan fazla ihtiyacımız, ihraç edeceğimiz pamuklarımızın karşılığı olarak muhtelif memleketlerden temin olunacak ve piyasa mevcudu daima talebin fevkinde tutulacaktır. Bu arada ehemmiyetli tedbirleririmizden biri de kaput bezi üzerine mevzu gümrük resminin tenzili olacaktır.

Deri

Kösele ve umumiyetle mamul deri üzerindeki fiat terffüleri, bilhassa hariçten ham derinin getirilememesi ve imalâtta lâzım olan kimyevî maddelerin fikdanına veya fiatlerinin yükselmiş olmasına atfolunuyordu. Bu münasebetle aldığımız tedbirler şunlardır:

Ham deri ithalini temin maksadı ile deri fabrikaları emrine 75 bin İngiliz liralık akreditif imkânı verilmiştir. Diğer kimyevî maddeler için sıkıntımız olmayacaktır. Çünkü bu defa gümrükten çıkacak Alman menşeli mallar arasında bu maddeler mevcut olduğu gibi, İngiltere, Fransa, İsviçre, Belçika ve Hollandadan celbedilecek olanlar için lâzım gelen akreditif emre âmadedir.

Bu hususta diğer bir noktaya daha işaret edelim: Mamul deriler üzerindeki gümrük resimleri geniş bir nisbet dahilinde tenzil edileceği gibi deri sanayii ile kundura sanayii üzerindeki muamele vergisi de yeniden tetkik edilecektir.

Kahve, çay

Bugün elimizde 4000 çuval kahvemiz vardır. İkinci kânunun birinci haftasında yirmi bin, şubatın on beşine kadar da ayrıca otuz bin çuval gelecektir. Bu miktar memleketin dokuz aylık ihtiyacını karşılar. Bu kadar geniş bir stok spekülâsyona imkân vermiyecek derecede fazladır. Esasen alâkadarlar, bu vaziyeti öğrenince spekülâsyon durmuş ve bugün kahveye kilosu 110 kuruşa dahi talip kalmamıştır.

Yeni çay ithalâtı için icap eden akreditif, ithalâtçıların emrine âmade kılınmıştır. Yakın zamanda fiatlerin tamamen normalleşeceği tabiîdir.

Demir, çuval

Memlekette mevcudu hakikaten azalmış bulunan demirin süratle ve ihtiyaç nisbetinde celbi için demircilerin istedikleri bütün kolaylıklar temin edilmiştir. Bir taraftan yakın zamanda ithal edilecek demirler için akreditifler açılmış bulunuyor, diğer taraftan Karabük fabrikamızın piyasada lüzum görülen haddelenmiş demiri marttan itibaren istihsale başlaması, demir fiatlerinin de yakında normalleşmesini temin edecektir. Piyasadaki endişeler, şimdiden zail olmuş ve fiatler tenezzüle meyletmiştir.

Çuvala gelince, ihtiyacımızı karşılayacak kadar yeni mal celbi için akreditifler açılmış, siparişler yapılmıştır. Diğer taraftan çuval ve kanaviçenin gümrük resimlerinde çok geniş nisbette tenzilât yapılarak fiatlerin indirilmesi yoluna gidilecektir. Muvakkat kabul usulünü de kaldıracağız.»

Ticaret Vekili, muharririmizin, bu günkü vaziyetin sebeplerini araştıran sualine şu cevabı vermiştir:

«— Bugün memleketimizin ithalât bakımından bir sıkıntı geçirmiş olduğu meydandadır. Ancak bu hal, ithalâtımızı karşılayacak tediye vasıtalarımızın olmamasından değil, ithalât ticaretimizin eyûldenberi tahaddüs eden yeni bir vaziyete kolaylıkla intibak edememesinden doğmuştur. Takas limitedin bugün İngilterede 500 bin, Enterşarjabl memleketlerden ithalât için 400 bin ve diğer memleketlerde de takriben 100 bin sterlin, ki bir milyon sterline yakın mevcudu vardır. Son tatbik mevkiine giren bir kararname ile hububat ve canlı hayvan ihracat serbestisi, ihracatımıza yeni bir genişleme hamlesi vereceğinden bundan sonra tediye müşkülâtının büsbütün varid olamayacağı aşikârdır. Bu arada maden ihracatımızı hiç nazarı itibare almıyorum.

Amerikadan vaktile ithalâtta bulunmuş olan ve halen altı buçuk milyon dolar dövize ihtiyacı bulunan, ithalâtçılarımızın maruz bulunduğu müşkülât, alâkadarlara zarar vermeden halledilecek bir şekle inkılâp etmiş bulunmaktadır.

Aldığımız ve alacağımız tedbirleri, şu şekilde hulâsa edebilirim:

— İthalâtın ihtiyaç gösterdiği döviz, ithalâtçıların emrine âmade bulundurulacak ve ihtiyaç görüldükçe peşin makamında olan akreditif kolaylıkları gösterilecektir. Bunun mukabilinde ithalâtımız, devlet murakabesi altında alâkadarların vücuda getireceği teşekküller vasıtası ile yapılacağından perakende azamilerini tesbit etmek imkânı elde edilmiş bulunacaktır. Çünkü bu suretle ithalât ile perakende arasına girecek spekülâtörlerin gizlenmesine meydan verilmemiş olacaktır.

Yakın bir zamanda kaput bezi, kösele ve mamul deri, çuval gümrük resimleri tenzil edilecektir.

Yakında çıkacak salâhiyet kanunundan sonra piyasada kuvvetli bir fiat murakabesi ve kontrol yaptırtacağız. İthalât tacirlerinin bizim ile ayni yolda yürüyerek şiddetli tedbirler alınmasına meydan vermiyeceklerine eminim.»

Amerika Papalıkla birlikte sulh teklifinde bulunacak

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Avusturyanın yanında harbe girmediğine dair bir makale neşretmiştir. Bu makalede Almanya ve Avusturya - Macaristanın ittifak mukavelesi ahkâmına muhalif olarak diğer devletleri harbe tahrik ettiklerinden bahsedilmektedir.

Makalede bir neticeye varılmamakla beraber bu yazı dikkate şayan görülmektedir. Çünkü 914 ile 939 arasında bir benzeyiş vardır. İtalya bu defa da müttefiki Almanya ile birlikte harbe girmemiştir. Çünkü Almanya, aralarındaki mukaveleye riayet etmemiş ve Polonyayı istilâ suretile harbe sebep olmuştur.

Pariste memnuniyet

Paris 24 (A.A.) — (Havas): Roose-veltin dinî rüesaya gönderdiği mektuplar ve Papanın nezdine bir mümessil tayin etmesi ve Papanın Noel münasebetile söylediği nutuk Pariste büyük teveccühle karşılanmıştır.

Rooseveltin bundan evvelki mesajları ve Papalığın siyasî teşebbüsleri esasen umumun tasvibine mazhar olmuştu ve her iki makamın mülhem olduğu duygu müşabehetleri nazarı dikkati celbeylemişti.

BULMACAMIZ

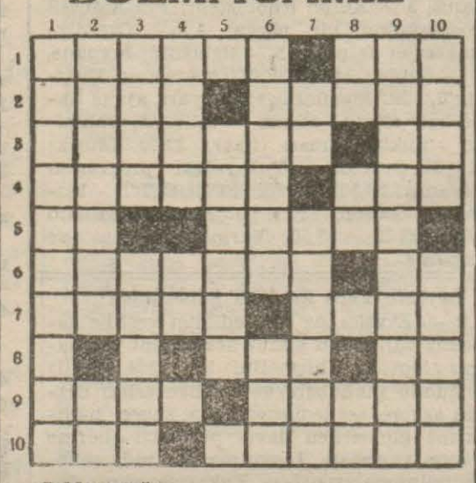

Soldan sağa:

1 — Kervan - Tersi Niyazdır.
2 — Meymenet - Hıfzet.
3 — Süs - Şikâr.
4 — Yanar dağ tepesindeki delik - Tersi sevdadır.
5 — Ümid et - Kurtuluş.
6 — Güzel kokulu bir yabani çiçek - Sahip.
7 — Bir cins şeker - Otlak.
8 — Beygirin pabucu - Nota.
9 — Anlam - Sersem.
10 — Telefon nidası - Temelsiz ahşap ev.

Yukarıdan aşağı:

1 — Pirelenme.
2 — Beyazlanmak - Kırmızı.
3 — Bir cins yarış kayığı - Polonyadan Litvanyaya geçen bir şehir.
4 — Gelir - İsim.
5 — Bilfen.
6 — Tutsaklık - Sopa.
7 — Bygir - Sırçalar.
8 — Byaz - Kadının başı - Nota.
9 — İsal etmek.
10 — Mahkemede ikame edilen - Yıldırım.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Saire, Saik, 2 — Üçyüzyirmi, 3 — Parke, Narh, 4 — Üre, Lacced, 5 — Saik, Nu, 6 — Getr. Şba, 7 — Eki, Bais, 8 — Moral, Taç, 9 — Keten, Sada, 10 — Okutuyorum.

Yukarıdan aşağı:
1 — Süpürge, Ko, 2 — Açar, Ekmek, 3 — İyreltiotu, 4 — Rük, Ar, Ret, 5 — Ezeli, Banu, 6 — Akşal, 7 — Sincabi, So, 8 — Arac, Astar, 9 — İmren, Adu, 10 — Kihdum, Çam.

Finler, Sovyet ricatinin hezimet halini aldığını söylüyorlar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Aglajarvi mıntakasını tamamile geri aldık. Aglajarvi, Finlândiyanın cenubunda Sovyet hududuna takriben 30 kilometre mesafededir. Bu mıntakada ilerlemeğe devam ediyoruz.

Aglajarvi meydan muharebesi, 22 kânunuevveli 23 kânunuevvele vasleden gece, Rusların mağlûbiyetile bitmiş ve Ruslar muhasara altına alınmıştır. Ruslar mukavemet etmişler ve teslim olmadan evvel bir çok zayiat vermişlerdir.

Tolvajarvi meydan muharebesinde Ruslar 1000 esir vermişler ve muharebe meydanında 2000 ölü bırakmışlardır.

Kareli berzahında, faaliyet pek azdır. Son günlere nazaran Sovyet tayyare kuvvetleri az faaliyette bulunmuş ve muvaffakıyetle neticelenmiyen üç uçuş yapmıştır. Hava dafi toplarımız, iki Sovyet tayyaresini düşürmüştür.

Fin ileri hareketi devam ediyor

Helsinki 24 (A.A.) — Resmî Finlândiya tebliği:

Kareli berzahında Finlândiya kıtaatı bazı keşif hareketlerinde bulunmuştur. Bu kıtaat düşman hatlarına doğru bir kaç akından sonra mevzilerine avdet eylemiştir.

23/24 gecesi düşman Kirkojaervi ve Punnusjaervi arasında iki defa taarruz etmişse de tardolunmuştur.

Aglajaervide Finlândiya ileri harekâtı devam etmektedir. Finlândiya kıtaatı Suomisalmi ile Raata arasında Aittojokiye varmıştır. Düşmandan iki tank, 100 atlık bir kafile, bir kaç kamyon ve tank dafi topu iğtinam olunmuştur.

Şimal cephesinde Finlândiya kıtaatı Sallaya yaklaşmaktadır.

Denizde düşman faaliyetini küçük gemilerle keşif ve nezaret harekâtına inhisar ettirmiştir. Sovyet tayyareleri Loivisto sahil bataryalarına taarruz eylemiştir.

Havada, 23 kânunuevvel günü düşman Abo ve Kotka ile Eckenaes mıntakasını bombardıman etmiştir. Rus tayyareleri sivil halk üzerine mitralyöz ateşi açmışsa da ölen yoktur. Binnefis cephede havanın güzelliği dolayısile bilhassa Karelide tayyare faaliyeti pek çok olmuştur. Cereyan eden bir çok hava muharebelerinde Finlândiya avcı tayyareleri düşmanın sabit olan 14 tayyaresini düşürmüştür. Biz iki tayyare kaybettik. Rus tayyareleri bilhassa bombardıman tayyareleridir.

Helsinki 24 — Dün Fin şehirlerine karşı 35 Sovyet tayyaresi taarruz etmiştir. Müdafaa bataryalarının ateşi bunları pek yüksekten uçmağa mecbur etfiğinden hasar azdır. 16 kişi ölmüş, 46 kişi yaralanmıştır.

Finlândiya tayyareleri Rus yürüyüş kollarını, malzeme depolarını bombardıman etmişler, 16 Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir. Sovyetler bir takım Finlândiya tayyarelerini düşürdüklerini iddia ediyorlar. Bu haberler doğru değildir. Dün hiçbir Finlândiya tayyaresi düşürülmemiştir.

Sovyet tebliği

Moskova 24 (A. A.) — Leningrad askerî mıntakası erkânı harbiyesi tebliğ ediyor:

23 kânunuevvelde mühim hiç bir hâdise olmamıştır. Muhtelif mıntakalarda bazı tayyare harekâtı yapıldığı haber veriliyor. Hava harekâtı esnasında 16 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Ruslar Petsamoda 25 bin kişi kaybettiler

Helsinki 24 (A.A.) — Şimalde Sovyet kıtaatı Petsamodan ötede ricate devam etmektedir. Bu ricat bu sabah daha büyük bir sürat almıştır. Ruslar, Salmijarviyi de tahliye etmişlerdir. Sovyetler bir hafta evvel kanlı fedakârlıklarla ele geçirmiş oldukları bütün kuvvetli mevzileri bu suretle tahliye etmiş oluyorlar.

Sovyet tayyareleri ricat etmekte olan Rus ordularını takib ederek izaç eden Finlândiya kuvvetlerine hücum etmekte ise de muvaffak olamamaktadır. Bir çok gazeteci ve diğer şahidler kanlı karların içine gömülmüş bir çok kırık Rus tankları görmüşlerdir. Bu, ricatın karmakarışık vuku bulduğunu isbat eder. En ihtiyatlı bir hesaba göre Petsamo civarında Ruslar 25 bin kişi kaybetmişlerdir.

Finlândiyalılar Salla civarında pek çok ganimet almışlardır. Bunların arasında yığınla nakil vasıtaları, petrol depoları, bir çok portatif modern radyo istasyonları ve harp levazımı vardır.

Harekât tatil edilecek mi?

Paris 24 — Exelsior diyor ki: «Şimalde Ruslar Petsamoya çekiliyor ve Fin kuvvetleri tarafından takip ediliyorlar. Bütün Finlândiyada soğuklar artıyor. Marta kadar bu hal devam edecek, Finlândiya ve Botni körfezleri de donacaktır. Bu yüzden askerî harekâtın tatil edileceği söyleniyor. Bir rivayete göre de Rusya, ilkbaharda başka manialarla karşılaşmak ihtimaline mebni harekâta devam edecektir.»

İsveç gazeteleri Rusların maneviyatının bozuk olduğunu yazıyor

Stokholm 24 (A.A.) — İsveç gazetelerinin Finlândiyadaki muhabirleri Finlilerin aksayi şimaldeki muvaffakıyetlerinin ehemmiyetini tebarüz ettirmekte ve Rus kıtaatının maneviyati bozuk olduğunu ve bir çok firar hadiselerinin kaydedildiğini yazmaktadır.

Binlerce Rus askeri Finlândiyalıların hattına iltica etmiştir. Yine bu suretle iltica eden bir tabur kumandanı Sovyet kıtaatının maneviyatı bozuk olduğunu subayların efrada ancak taarruz anında mühimmat verdiğini ve tank mürettebatının ekseriya tankların içinde hapsedildiğini söylemiştir.

Taksiler bugünden itibaren otobüs gibi yolcu taşıyacaklar

Bugünden itibaren Şişli ile Eminönü arasında otobüsler gibi otomobiller de yolcu taşımağa başlıyacaklardır. Bunun için Taksime kadar 10, Şişliye kadar da 12,5 kuruş alınacaktır. Belediyenin sırf nakliye vasıtalarını arttırıp halka bir kolaylık olmak üzere ittihaz ettiği bu karar şimdilik bir tecrübe mahiyetindedir. Şayet bu usul iyi netice verirse diğer semtlere de teşmil edilecektir. Eminönü ile Şişli arasında verilen bu müsaadeden istifade ederek taksi şoförlerinin şehrin diğer semtlerinde bu suretle hareket etmelerine müsaade edilmiyecektir.

Türk Pediatri Kurumunun toplantısı

Türk Pediatri Kurumu cuma günü Dr, Fahrettin Belen'in riyasetinde toplanmıştır. Ruznamede bulunan Dr. Fakaçellinin bir gryptoleucemie ve 7 aylık bir paratypho B vakaları hakkındaki ve Dr. Fedon Skuros'un Çabuk ölen bir encephalite vakası hakkındaki tebliğleri dinlendikten sonra senelik intihap yapılmıştır. Reisliğe Dr. Ali Şükrü Şavlı, ikinci reisliğe Dr. Naci Sait Somersa, umumi kâtipliğe Dr. Sezai Bedreddin Tümay, veznedarlığa Dr. Ahmed Akkoyunlu, celse kâtipliğine Dr. Etine Belger seçilmişlerdir.

Ruznamede başka bir şey bulunmadığından celseye nihayet verilmiştir.

Hayfadan Avrupaya mazot

Hayfa 24 (A.A.) — Irak petrollerinden burada tasfiye edilmiş ilk sekiz bin tonluk mazot bugün Avrupaya sevkedilmiştir.

Edirne merkez Nümune klübü

Edirne (Akşam) — Şehrimizde yapılması, genel direktörlükçe kararlaştırılan merkez modern nümune klübü ile kapalı jimnastikhane ve Karaağaç klüpleri için 13.000 lira gelmiştir. Mahalli bütçede de tesisler için bu mikdara yakın para mevcut bulunmaktadır.

İki senede ikmal edilecek olan bu asrî klübün fenni şartnamelerile projeleri genel direktörlükten gelmiş ve arttırma kanun ve mevzuatına göre ilkbaharda işe başlanması tamamen kararlaştırılmıştır.

Yeni klüp binasında bölge direktörlüğü, istişare heyeti, idare heyeti odaları, kütüphane, okuma odası, duş yerleri olacak ve kapalı jimnastik salonunda da tenis, basketbol, voleybol sahaları bulunacaktır.

Trakya umumî müfettişliği ile bölge başkanlığının yakın alâkalarile memleketimiz gençliği, bütün bölgelere nümune olabilecek asrî ve modern bir spor klübüne sahip olacaktır.

Bulgaristan Tuna için vapur yaptırıyor

Bulgaristan, Peşte tezgâhlarında üç yeni vapur yaptırtıyor. Vapurlar, Tuna seyrüseferlerinde çalıştırılacaklar ve Tunada Bulgar sahillerinde hizmet görmelerinden başka nehrin yukarıki akıntısında da çalışabilmeğe elverişli olacaktır.

İlk vapur, önümüzdeki mart ayında hazır olacaktır.

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy
ŞİFA YURDU
İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.
Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

Göz Mütehassısı
Dr. Şükrü Ertan
(Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartımanı)
Telefon: 22566

ANAPİYOJEN
Dr. İhsan Sami
İstreptokok, istafilokok, pnömokok. koli, Piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

Fransız Başvekili radyoda nutuk söyledi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yetimleri ellerinden tutacak, onlarla çok yakından meşgul olacaktır. Bu badire kardeşlik hislerini arttırmıştır.

Fransızlar, istikbale emniyetle bakın! Bütün imkânlara malikiz, kuvvetliyiz, halkımızı, kadınlarımızı, çocuklarımızı iyi besliyoruz. Bugün Avrupanın bir çok şehirlerinde binlerce ihtiyar ve çocuk aç ve esaret içindedir.

Fransızlar, bu gece Prağ kadınlarının yaşadıkları felâketli anları düşünün, ağızlarına bir lokma ekmek girmiyor ve sokaklardan geçen müstevlinin kahkahalarile yürekleri parçalanıyor. Evleri enkaz haline getirilen, tifüs hümmaları içinde çırpınan Varşova halkını düşünün: Biçareler mahvolan ümitleri arkasından ağlaşıyorlar. İstiklâl için dövüşen kahraman Finlândiyalıları düşünün...

Fransızlar, size Naziliğin sarsıldığını söylemiyorum. Maddî kuvvetleri elân müthiştir. Fakat manevî kuvvetlerinin sarsılmamış olduğu iddia edilemez. Fransa ve İngiltere Almanya ile müşterek çalışmak istiyordu. Bir anlaşma için her vasıtaya müracaat ettiler, fakat hepsi boşa gitti. Bugünkü vakayiin mesuliyetini şüphesiz her Alman derinden hissetmektedir.

Fransızlar, bizim için karar verilmiştir. Fransanın selâmeti, insanlığın hürriyeti için bu müthiş zulme karşı, durmadan harp edeceğiz. Almanya bir asırdanberi daima başkalarının toprağında harp ettiği için, bugün de aynı şiddet usulüne baş vurmuştur. Fakat bu defa yapacakları bütün tahribattan mesul tutulacaklardır.»

B. Daladier bundan sonra askere hitap etmiş, Fransız kahramanlığını övmüş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Memleket size itimad ediyor, size selâmlarımı ve bütün milletin selâmlarını gönderiyorum. Hepinizin düşündüklerinizi biliyorum, sizleri ve sizlerin düşündüklerinizi hatırımdan çıkarmıyorum.»

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

İŞ ARIYOR — Fabrikaların puvantaj ve büro muamelâtını, matbaalarda teknik maliyet işlerini bilen tahsile malik teknisiyen bir Türk genci iş arıyor. Akşam'da (F. Ü.) rümuzuna müracaat.

ECNEBİ LİSANI BİLEN — Tezgâhdar veya tahsildar, kasadar yahut muhasib muavini. Türkçe, Fransızca, İngilizce, Almanca, Rumca bilen bir genç hangi mağazada olursa çalışmak istiyor. Akşam gazetesine M. B. rümuzile mektupla müracaat.

İYİ BİR KADIN TERZİSİ BAYAN — Aylık veya gündelikle iş arıyor. Akşam gazetesinde (Terzi) rümuzuna mektupla müracaat.

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

ÇAĞALOGLU SİHHAT YURDU — İçin daimi bayan bir asistan doktorla, hastabakıcı aranıyor, isteyenlerin müracaatları. — 1

MUALLİM ARANIYOR — 11 Fen kısmına hendese dersi veren mütehassıs bir muallim aranıyor. Mahmutpaşa Büyük yıldız han No. 9 Ragıp Cemala müracaat. Tel: 23215 —

BİR BAYAN ARANIYOR — Bahçekapıda bir yazıhanenin hafif işlerinde çalışacaktır. Ne miktar ücretle çalışacaklarına dair bir kıta fotoğraflarile beraber (İstanbul posta kutusu 36) mektupla müracaatları. Fransızca, Rumca ve Rumence lisanlarından birisini bilenler tercih olunur. — 1

DOKTOR ARANIYOR — Manisa mülhakatından Kula kazasında kâin mensucat fabrikasında çalışmak üzere bir doktora ihtiyaç vardır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere Sultanhamam Yenicami caddesi Servili han çıkmazında 24 No. ya müracaatları. — 4

3 — SATILIK EŞYA

BAYAN BERBERLERE DİKKAT — Permanant ve saç kurutma makinalar iyi şeraitle satılıyor. Müracaat Vili berber Beyoğlu İstiklâl caddesi 211. — 4

SATILIK DENİZ MOTÖRÜ — Boyu yedi buçuk metre eni bir yetmiş saatte 7 mil süratinde üç buçuk beş beygir kuvvetinde Penta markalı az kullanılmış bir motör satılıktır. İstiyenler Çakmakçılar yokuşu 39 numarada bay Envere.

BİNEK OTOMOBİLİ SATANLAR — Az kullanılmış bir binek otomobili alınacağından binek otomobili satmak isteyenlerin 23904 telefon numarasına müracaat etmeleri.

OTOMOBİL İSTENİYOR — Az kullanılmış olması şarttır. Galata Kınacıyan hanında H. Tüzemen adresine marka ve katî fiatların bildirilmesi. Telefon: 42564

BİR YAZIHANE İÇİN — Yeni veya müstamel kanepe takımı isteniyor. Satmak isteyenler İstanbul posta kutusu 557 No. ya mektupla müracaat. — 1

KELEPİR SATILIK İRAD İKİ EV İKİ DÜKKÂN MAKTUAN 5000 LİRA — İzmirin en işlek Anafartalar caddesinde Lâle sineması yanında «521 ilâ 527» numaralı ikişer kat beşer oda, daraça, cihannüma ve sığınak gibi bodrum katı ve konforu havi kâgir bina havagazı, elektrik, Halkapınar suyu, kuyu ve tulumbası aşağıda ve yukarıda mutfak vardır. Akşam'da «M. Ü.» rümuzuna mektupla müracaat. — 2

GALATADA — Yenicami caddesinde 49 numaralı muslukçu dükkânı kiralıktır. Talip olanların Burgaz adasında gişe memuru bay Ziya vasıtasile bayan Fatma Özdil'e müracaat etmeleri. — 2

KİRALIK ODALAR — Bir Alman muallimesi nezdinde temiz ve mobilyeli iki oda birlikte veya ayrı ayrı kiralıktır. İstenilirse Almanca ders dahi alınabilir. Beyoğlu, İstiklâl caddesi, 133 numaralı Hasan bey apartımanı, ikinci merdiven, birinci kat, (numara 6). — 2

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK KAT — Kulekapısında Şahkulu mahallesinde 20 numaralı evin elektrik, havagazı ve terkos tesisatı ve iki oda bir sofa ve mütbağı havi birinci katı kiralıktır. İstiyenlerin Taksimde Uygun apartımanı (2) numaralı daireye müracaat. — 18

MOBİLYALI ODA — Temiz bir aile yanında mobilyalı bir oda kiraya verilecektir. Taksim Talimhane Topçular caddesi 4/1 No. Berber Kirkora müracaat. — 1

ÇOK ACELE SATILIK — Arnavutköy iskele civarı Abdülhak So. No. 15 kârgir yedi oda, her medeni ihtiyacı havi, sırf mülk ev 3000 liraya satılıktır. İçindekiler gezdirir. Pazarlık: Beyoğlu, Ağacami, Sakızağacı Cad. Aile mutfağı sahibi iledir. — 2

27 LİRAYA KİRALIK APARTIMAN — Vali konağı caddesi Kuyulu bostan sokak 5 oda, bir hol, su hava gazı banyo tam. Kapıcıya müracaat. — 2

HİSSELİ — Bina, erazi ve arsa alıyoruz. Hergün saat 10—13 Galata, Tünel, Gülhan No. 13 müracaat. — 5

KİRALIK ODA — Kaloriferli ve banyolu bir apartımanda temiz ve çok aydınlık bir oda kiralıktır. Beyoğlu Kumbaracı yokuşu, Terciman çıkmaz Teminat APt. No. 2 Musevi lisesi karşısında. —

SATILIK BAKKAL DÜKKÂNI — Askerliğe davet olduğumdan Nişantaşında bulunan bakkal dükkânımı devrediyorum. Adres Nişantaş Emlâk caddesi No. 17 — 2

9000 LİRAYA SATILIK APART. — Kurtuluş Sinemköy tramvay istasyonunda üç katlı, her katta 4 oda banyo, mutbak ve sair konförü havi mükemmel apr. satılıktır. Sinemköy istasyonu Bakakl Tataroğluna müracaat. — 6

MOBİLYALI ODA ARANIYOR — Bir yabancı üniversiteli, iyi bir aile nezdinde mobilyalı oda arıyor. Kendisi, Türkçe, Almanca ve Slâv lisanlarile konuşur. Kaloriferli de kabul edilir. Cevapların, «Akşam» da «Çakalov» adresine gönderilmesi. — 1

ACELE DEVREN SATILIK BAKKALİYE — İyi mevkide eski bir bakkaliye devren satılıktır. Nişantaş Vali konak caddesinde 109/1 numarada hallaç Abdürrahmana müracaat.

5 — MÜTEFERRİK

BEŞİKTAŞTA İNGİLİZCE VE FRANSIZCA DERSLER LİSE — Profesörü tarafından ücret mutedil, müracaat Akaretler, Tramvay durağında No. 15 Kırtasiyeci dükkânı.

DANS DERSLERİ — Büyük rağbet bulan en son danslardan hakiki (Suink) Fokstrot hususi ve münferit olarak her gün ders veriliyor. Müracaat saatleri 12—13, 17—21 e kadar Büyük Parmakkapı tramvay durağı 117 No. profesör Panosyan. — 9

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asrî metodla verilir. — Fransızcayı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 4

ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayan Almanca dersleri vermektedir. Temiz mobilyalı bir oda kiraya verilir. Kabul günleri ve saatleri salı ve pazardan maada her gün saat 15,30 - 19 a kadar. Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 133, Hasan Bey Apt. birinci kat No. 6; ikinci merdiven.

FRANSIZCA DERSİ — Genç ciddi ecnebi bir bayan iyi metodla Fransızca dersleri vermeğe âmadedir. Mutedil şerait. M. M. Z. rümuzuyla yazı ile gazeteye müracaat. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden Pansiyon — Ö. K. — Pol — R. S. K. namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Bidon satın alınacaktır

Türkiye demir ve çelik fabrikaları Müessesesi müdürlüğünden

1 — Benzol - Kreozot koymağa elverişli müstamel ve mücedded 4000 aded her nev'i galvanizli Bidon satın alınacaktır.

2 — Müessesemiz sahasında teslim şartile satıcıların Karabük'te müessese Müdürlüğüne acele müracaatları ve vermeğe talip oldukları miktarları bildirmeleri ilân olunur.

100 ton Mazot satın alınacak

Ziraat Vekâletinden:

Zirai kombinalar kurumu ihtiyacı için kapalı zarf usulile 100 ton mazot satın alınacaktır.

1 — Mazotun beher kilosuna 18 kuruş kıymet tahmin edilmiştir.

2 — Muvakkat teminat 1350 liradır.

3 — İhale 5 İkincikânun 1940 tarihine müsadif cuma günü saat on altıda Vekâlet binasında müteşekkil merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

4 — İdarî ve fennî şartnameler Ankarada zirai kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını 5/1/940 cuma günü saat on beşe kadar komisyona vermeleri ve saat on altıda 2490 No. lı kanunda yazılı vesikalarla birlikte komisyonda hazır bulunmaları. (6454) (10461)

Bir kamyon ve bir kapalı kamyonet alınacaktır.

Malatyada teslim edilmek üzere evsaf ve fiatlarını 15 kânunusaniye kadar

MALATYA BEZ ve İPLİK FABRİKASI

Türk Anonim Şirketine bildirmeleri.

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

25 Birincikânundan 1 İkinciânuna kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	—	Salı 12 de (Ege), perşembe 12 de (Aksu), cumartesi 10 da (Dumlupınar) ve pazar 16 da (Ankara). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	—	Salı ve cumartesi 18 de (Ülgen). Sirkeci rıhtımından
İzmit hattına	—	Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	—	Pazartesi, salı ve pazar 9.50 de, çarşamba, perşembe ve cuma 15 de (Marakaz). Cumartesi ayrıca 13.30 da (Sus). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	—	pazartesi. çarşamba ve cuma 8.15 de (Sus). Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba ve cumartesi 20 de (Antalya). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	—	Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	—	Pazar 9 da (Bursa). Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına	—	Çarşamba 15 de (Kemâl), cumartesi 15 de (Saadet). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sür'at hattına	—	Pazar 11 de (Kadeş). Galata rıhtımından.
Mrsin hattına	—	Salı 10 da (Etrüsk), cuma 10 da (Çanakkale). Sirkeci rıhtımından.

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği	— Galata rıhtımı, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube Acenteliği	— Galata rıhtımı. Mıntaka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci Şube Acenteliği	— Sirkeci, Yolcu Salonu.	22740

(10684)

10 ton göztaşı satın alınacaktır

İstanbul Ziraat Müdürlüğünden:

Asgarî yüzde 98 safiyette ve muntazam, sağlam fıçılara mevzu olarak 10 ton göz taşı açık eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedei 2000 liradır.

İsteklilerin yüzde yedi buçuk muvakkat teminatlarile ihale tarihi olan 4/1/940 perşembe günü saat 14 de Vilâyet binasında ziraat mübayaa komisyonuna müracaat etmeleri. «10456»

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Görülen lüzum üzerine Kadıköy İskele meydanı, Acıbadem, Çamlıca kız lisesi arasında iki otobüsle idare edilmek üzere bir otobüs servisi ihdas edilmesi kararlaşmıştır.

Burada otobüs işletmeğe talip olanların tasarruf vesikası ve ücret tarifesi raptederek istida ile nihayet 29/12/939 tarihine müsadif cuma günü akşamına kadar belediye riyasetine müracaat etmeleri ilân olunur. (10545)

T. İŞ BANKASI

1940 küçük carî hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinciteşrin tarihlerinde yapılacaktır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edileceklerdir.

1940 İKRAMİYELERİ

1	Adet	2000	liralık	= 2000. —	Lira
3	„	1000	„	= 3000. —	„
6	„	500	„	= 3000. —	„
12	„	250	„	= 3000. —	„
40	„	100	„	= 4000. —	„
75	„	50	„	= 3750. —	„
210	„	25	„	= 5250. —	„

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

PROTEJİN

Gençleri

FRENGİ ve BELSOĞUKLUĞU

Afetinden Koruyan yegâne ilâçtır.

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

İskenderun hastahanesinin 304 kalem ilâç ve sıhhî malzmesi açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 3/1/940 çarşamba günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet müdürlüğünde kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiat: 3038 lira 70 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat 227 lira 90 kuruştur.

4 — İstekliler şartname ve listelerini her gün komisyonda görebilirler.

5 — İstekliler ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. «10405»

Topkapı Sarayı Müzesi müdürlüğünden:

Keşif bedeli Lira	Kuruş	Muvakkat teminatı Lira	Kuruş
2345	10	175	89

Topkapı sarayı ve Türk islâm eserleri müzelerinin keşifleri mucibince Terkos suyu için dahilî tesisat yaptırılacaktır. Bu iş açık eksiltme ile 10/1/940 çarşamba günü saat 14 de Yüksek mekteplер muhasebeciliğinde ihle edileceğinden taliplerin teminatlarile iştirakleri ve arzu edenlerin evvelce keşif ve şartnameleri anlamak ve mahallen görmek üzere Topkapı sarayı müzesi müdürlüğüne müracaatları. (10688)

ADEMİ İKTİDAR ve BELGEVŞEKLİĞİNE

HORMOBİN

Tabletleri her eczanede bulunur

(Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul

Tabib reçetesile satılır

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

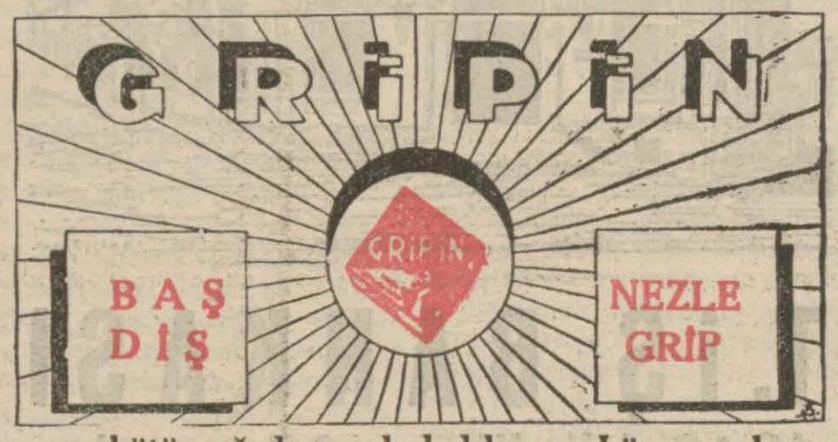

ve bütün ağrılarını derhal keser. Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

Bu Hakikati Herkes Bilmeli

Grip, nezle, enfloenza, sıtma gibi hastalıklara tutulmamak için sağlığınızı BİOGENİNE kan ve derman haplarile sigortalayınız.

BİOGENİNE; en birinci kan, kuvvet, iştiha yaratan ve tesirini derhal gösteren bulunmaz bir devadır.

BİOGENİNE; daima kanı tazeleyip kuvvetlendirir, halsizliği giderir, hariçten gelecek her türlü mikropları öldürür. Tatlı bir iştiha temin eder. Sinir ve adaleleri sağlamlaştırır, zekâyı yükseltir. Bel gevşekliği ve ademi iktidarın en birinci devasıdır.

BİOGENİNE; kullananlar katiyen kardan, kıştan, soğuktan ve havaların değişmesinden müteessir olmazlar. Çünkü vücudu her zaman genç ve dinç bulundurur ve bu sayede müthiş akibetlerle neticelenen GRİP, nezle, enfloenza, sıtma gibi hastalıklardan korur. Bu hastalıklardan korunmak için büyükler sabah, öğle, akşam birer, sekiz yaşından üstün çocuklar yalnız sabah, akşam birer BİOGENİNE almalıdır. Hasta olanların kurtulması için de bu miktar bir misli arttırılmalıdır. Her eczanede bulunur.

1940

Hâzım
Hâzım
Hâzım

• • •

Mutlaka zengin olmak istiyorsanız... Yılbaşı biletlerinizi süratle Hâzım'dan alınız!

Beyoğlu Parmakkapı Narin lokantası yanında ŞEHİR gişesi. Telefon: 40669

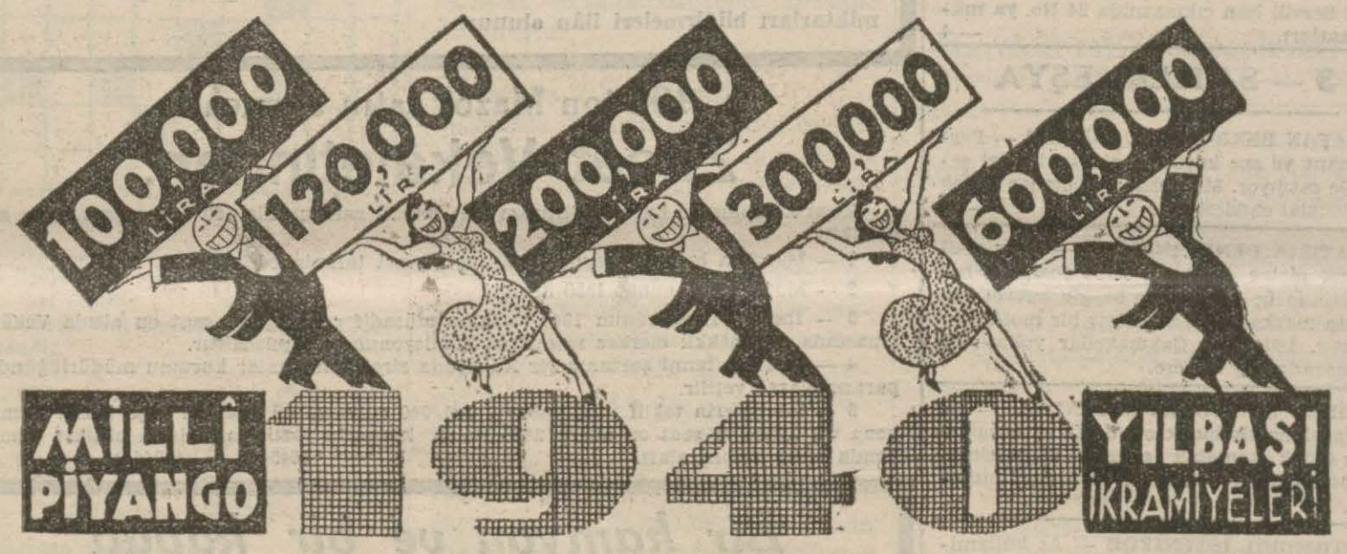

Hersene aldığınız ve bugüne kadar Arabî aylarda, Bayram ve Kandillerde Daima doğru olduğunu gördüğünüz

Saatli MAARİF Duvar Takvimleri Çıkdı

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimin benzerleri vardır. Aldanmamak için Saatli Maarif Takvimi adına ve Maarif kitaphanesi imzasına dikkat etmelidir.

Bir buçuk asır evvel tesis edilen

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Ticarethaneleri

Her iştirâk eylediği enternasyonal sergilerde teşhir ettiği Lokum, Şeker, Alaturka şekerleme, Reçel ve iki kavrulmuş badem şekeri daima takdirleri celbetmiş, altın madalyalarla taltif edilmiştir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR
Ticarethanelerinin

Fıstıklı, fındıklı, güllü, sakızlı, sade, Hindistan cevizli, kaymaklı lokumları cidden nefistir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR
Ticarethanelerinin

Güllü, portakallı, limonlu, tarçınlı, naneli, sakızlı, bergamotlu akideleri halistir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR
Ticarethanelerinin

İki kavrulmuş badem şekeri dünyada hiç başka bir şekercide bulunmaz gayet lezizdir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR
Ticarethaneleri

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Halis şekerden TAHAN HELVASI yalnız HACI BEKİR Ticarethanelerinde bulunur.

Tesviyeci, Tornacı, Frezeci ve Demirci alınacaktır

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Fabrikalarımızda çalıştırılmak üzere iyi tesviyeci, tornacı, frezeci ve demirci alınacaktır. İsteklilerin imtihanları yapılmak üzere Kırıkkale Gurup müdürlüğü ile Ankara, İzmir ve Zeytinburnu silâh fabrikalarımız müdürlüklerinden birine müracaatları. (10429)

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

Elbiselik ve Paltoluk kumaş

(4650) metre elbiselik ve (3565) metre paltoluk kumaş eksiltme suretile münakasaya konulmuş olduğundan taliplerin nümuneleri görmek üzere her gün Yenipostane civarında Mimar Vedad caddesinde (Kızılay) hanında Kızılay deposu direktörlüğüne müracaatları ve eksiltmeye iştirak için de 27/12/939 çarşamba günü saat 14 de bu müdürlükte hazır bulunmaları ilân olunur.

REKTA

İç ve dış BASUR MEMELERİNDE, Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde REKTA patı şifayı temin eder.

Vakum, Valvalin ve Gres alınacak

Ziraat Vekâletinden:

Zirai Kombinalar Kurumu ihtiyacı için kapalı zarf usuliyle 10 ton yazlık ve 10 ton kışlık olmak üzere cem'an 20 ton Vakum, 3 ton Valvalin ve 1,5 ton Gresalınacaktır.

1. — Vakumun beher kilosuna 70, Valvalinin beher kilosuna 40 ve Gresin beher kilosu da 40 kuruş fiat tahmin edilmiştir.

2. — Muvakkat teminat Vakum için 1050, Valvalin için 90 ve Gres için de 45 ki cem'an 1185 liradır.

3. — İhale 5/İkincikânun/1940 tarihine müsadif cuma günü saat on beşte Vekâlet binasında müteşekkil Merkez Satınalma Komisyonunca yapılacaktır.

4. — İdari ve fenni şartnameleri Zirai Kombinalar Kurumu İdaresinden parasız olarak verilir.

5. — Isteklilerin teklif mektuplarını 5/1/1940 cuma günü saat on dörde kadar komisyona vermeleri ve saat on beşte 2490 No. lı kanunda yazılı vesikalarla birlikte komisyonda hazır bulunmaları. «6442» «10424»

İstlnbul Elektrik Tramvay ve Tünel işletmeleri Umum müdürlüğünden:

Eski nikel 1 kuruşluklarla bronz 100 paralıklar ve 5 kuruşluklar 31/12/939 tarihinden sonra malsandıkları ve Merkez bankalarında tebdil edilmeyeceklerinden ve ayın 31 ri pazar gününe tesadüf etmekte olduğundan bu cins paraların 29/12/939 cuma günü akşamından sonra elektrik tramvay ve Tünel kişelerile tramvay arabalarında kabul edilmeyeceği gibi tahsildarlarımız tarafından da alınmayacağı muhterem halkımıza ilân olunur. (10685)

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünden:

1 — Yeni yapılan Galata yolcu salonu ihtiyacı için şartname ve resimlerine göre yaptırılacak mobilye ve lâmbirler pazarlık suretile isteklisine ihale edilecektir.

2 — Keşif bedeli «54071» lira ve muvakkat teminatı «4056» liradır.

3 — İsteklilerin 3/1/940 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat onda Galata rıhtımındaki umum müdürlük binasında toplanacak olan müdürler encümenine müracaatları.

4 — Bu hususiaki proje ve şartnamelerin otuz beş lira mukabilinde 25/12/939 pazartesi sabahından itibaren Levazım Müdürlüğünden alınabileceği ilân olunur. (10663)

BENZİN TENEKESİ

İmalât makinaları satılıktır

El ile çalışır ve 8 saat normal çalışmada 8 kişilik ekiple vasati 400 teneke imal eden yeni komple teneke makine ve alâtı satılıktır. İzahat almak üzere taliplerin Galatada Perşembe Pazar İş Hanında

Maden kömürü işleri T. A. Ş. bürosuna müracaatları.

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umum neşriyat müdürü: Şevket Rado
Akşam Matbaası